

ARADI KÖZLÖNY

53. évfolyam 41. szám.
1938. február 22., kedd.

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand No. 4.

Őfelsége II. Carol király kiáltványa az ország lakosságához az alkotmány módosításáról

— Királyi rendelettvény állapítja meg a február 24-én tartandó népszavazás lefolyásának körülményeit —
Megjelent a Monitorul Oficialban az alkotmánymódosítás tervezetének eredeti szövege —

Hétfőn reggel, falragaszok után ŐFELSÉGE II. CAROL király az alábbi tartalmu felhívást intézte az ország lakosságához:

— Egyedüli gondolatom a népem iránt érzett végtelen szeretet és az ország jóléte és ez vezetett arra, hogy késedelem nélkül lépjek arra az útra, amellyel országomnak tartozom.

A haza megmentése az egyetlen parancs számomra s vezet engem ezekben az aggodalmas percekben s lelki nyugtalanságokkal telített időkben. Éppen ezért a mai nap folyamán népem elé terjesztem azt az új alkotmányt, amely biztosabb útra vezérli a népközösség életét, mely szabadabb és egészségesebb lesz. Ez az új alkotmány a hatóságok iránti tiszteletet emeli és a kormány függetlenségét megerősíti. Az új alkotmány leszűkíti a szenátorok és képviselők számát: a parlamentben a földműves, munkás, intellektuális és más vezető osztályok szélesebb képviselést nyernek, megállapítja a parlamenterek összeférhetetlenségét oly módon, hogy a megválasztottak tényleg képviselhetik azoknak érdekeit, akik őket a parlamentbe küldték. Súlyos büntetésben részesíti azokat, akik a közpénzek kezelésében visszaélést követtek el. Szigorú ellenőrzés alá kerül az ország vagyona s az eszközölt kiadások.

— Megerősíti a parasztság jogait azokhoz a földbirtokokhoz, amelyekhez a kisajátítás után hozzájutottak. Biztosítja az évszázadok óta ittlakó más népiajok teljes egyenjoguságát Románia egész területén.

— A földalatti bányavagyon kisajátítása révén szélesebb és nagyobb jövedelem-részesedéshez juttatja az államot.

— Meg vagyok győződve, hogy a törvényes alapokra fektetett, hasznosan irányított román állam szabadon fejlődhet és ura lehet jövő sorsának. Ez biztosítékot jelent majd a rend, a béke és a fejlődés szempontjából. A mai ünnepélyes napon átadom a román népnek az új alkotmányt, mely boldogabb jövőt biztosít részére.

— ÉLJEN ROMÁNIA!

CAROL,

Királyi dekrétum a népszavazásról

A Monitorul Oficial mai számában közli azt a királyi dekrétumot, amelynek értelmében az ország lakosságát felszólítják, hogy népszavazás után döntsön az új alkotmányról. A királyi dekrétumot az uralkodó a jelenlegi alkotmány 100. szakasza alapján adta ki és annak szövege a következő:

1. SZAKASZ. A román népet felszólítjuk,

hogy 1938. február 24-én nyilatkozzék a ma általunk elrendelt alkotmány elfogadásáról.

2. SZAKASZ. A szavazáson résztvesznek mindazok a szavazók, akik ma a képviselői szavazólistákon szerepelnek. Ezeknek részvétele a szavazáson kötelező.

3. SZAKASZ. Mindegyik község választói-

polgármester által megjelölt tisztviselők töltik be. Az elnök mellett a jegyző, vagy egy községi tisztviselő segédkezik. A szavazás napján az elnök kiegészíti a körzet vezetőségét két írni és olvasni tudó lakossal sorshuzás után. Ezt a két személyt a teremben jelenlévők közül jelölik ki. Abban az esetben ha a teremben nem lenne jelen senki, a szavazási iroda az elnök és a már említett községi tisztviselők irányítása mellett működik.

5. SZAKASZ. A szavazás reggel 8 órakor kezdődik és 17 (délután 5) óráig tart.

6. SZAKASZ. A szavazás előszóval történik a szavazási iroda vezetői előtt. Külön listákat fektetnek fel, akik az új alkotmány mellett és azokról, akik az új alkotmány ellen szavaztak.

7. SZAKASZ. A szavazás befejezése után az elnök jegyzőkönyvet vesz fel, megállapítja a szavazók számát, valamint azt, hogy hány szavazat esett az új alkotmány mellett és hány ellene. A jegyzőkönyv két példányban készítendő el és azt el kell látni a község háza, illetve a város háza pecsétjével. A jegyzőkönyv egy példányát haladéktalanul a választói név jegyzékkel együtt a törvényszékre kell küldeni az eredmény összesítése végett.

8. SZAKASZ. Minden megye szavazatainak összesítését a törvényszéki főelnök, vagy ennek helyettese végzi el. Az összesítésről szóló jegyzőkönyvet, valamint a szavazatokról szóló táblázatot és körzeti jegyzőkönyveket a szavazásra vonatkozó összes többi irattal együtt egyetlen dossziéba foglalják össze, ezt zsinórozzák, lepecsételik és haladéktalanul elküldik az igazságügyminisztériumba.

9. SZAKASZ. Az egész ország szavazási eredményének összesítése egy bizottság által történik, amelynek tagjai a következők: a legfelsőbb törvényelőkészítő tanács főelnöke és négy semmitőszéki bíró, akiket sorshuzás után jelölnek ki. A sorshuzást az igazságügyminiszter eszközli és a bizottság tagjait külön dekrétummal nevezik ki. A népszavazás eredményét ugyancsak dekrétum után hirdetik ki.

10. SZAKASZ. A népszavazás munkájának előkészítésével és elvégzésével a belügyminisztert és az igazságügyminisztert bizzuk meg.

A fenti dekrétumot Őfelsége II. CAROL király, Miron CRISTEA pátriárka-miniszterelnök, Mircea CANCECOV ideiglenes igazságügyminiszter és CALINESCU Armand belügyminiszter írták alá.

ŐFELSÉGE II. CAROL KIRÁLY

körzetet alkot. A városokban és a törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármesterek több választói kerületet állapíthatnak meg, a névsorban szereplők számának megfelelően. Ebben az esetben az egyik kerületet megbízzák a szavazatok összesítésével. A falvakban a szavazás a község házában, míg a városokban a polgármester által megjelölt helyiségben történik.

4. SZAKASZ. Az egyes kerületekben az elnöki tisztséget a községekben a bíró, vagy ezek helyettesei, míg a városokban és a törvényhatósági joggal felruházott városokban a

Ugyancsak a Monitorul Oficial mai száma közli azt a királyi dekrétumot, amelynek értelmében a népszavazás eredményének összehámláló-bizottságába a következőket nevezték ki: Alexandru GANE, a legfelsőbb törvény előkészítő tanács főelnöke, valamint a következő semmitőlseki bírák: Nicolae BADESCU-

Az új alkotmány tervezete

A Monitorul Oficial mai száma közli azt a királyi dekrétumot, amelynek értelmében az ország lakosságával ismertetik az új alkotmány szövegét, amely a következő:

ELSŐ FEJEZET Románia területéről.

1. SZAKASZ. A román királyság egységes és feloszthatatlan nemzeti állam.
2. SZAKASZ. Románia területe el nem idegeníthető.
3. SZAKASZ. Románia területén nem lehet idegen fajú népességet gyarmatosítani.

MÁSODIK FEJEZET

A románok kötelelességeiről és jogairól.

I. A románok kötelelességeiről:

4. SZAKASZ. Minden román, faji származásra hite és felekezetre való tekintet nélkül köteles jogszerű hazáját élete legfőbb értelmének és alapjának tekinteni és magát föloldozni hazája egysége, függetlensége és méltósága érdekében. Köteles munkájával hozzájárulni hazája erkölcsi emelkedéséhez, gazdasági előrehaladásához. Köteles hittel teljesíteni mindazokat a közterheket, amelyeket a törvények előírnak és jószántából köteles azokhoz a közterhekhez hozzájárulni, amelyek nélkül az állam léte nem képzelhető el.
5. SZAKASZ. Minden román, faji származásra és felekezetre való tekintet nélkül egyenlő a törvény előtt, amelynek tisztelettel tartozik és amelynek alá kell vetnie magát. Senki sem tarthatja magát feloldva polgári, katonai, köz-, vagy magán kötelezettségei alól, vallási, vagy bármely más hite alapján.
6. SZAKASZ. A román államban nem engedélyezik a társadalmi osztálykülönbségeket és tilosak az adókievetések a kiváltságok. Az adó-mérséklések, vagy adó-emelések csak általánosak lehetnek és csak törvény által léptethetők életbe.
7. SZAKASZ. Egyetlen románnak sem engedhető meg, hogy akár előszóval, akár pedig írásban eszmeterjesztést fejtson ki az állam kormány-formájának megváltoztatása, az állam felosztása, mások vagyonának szétosztása, adó-ellenkezés, vagy pedig osztályharc érdekében.
8. SZAKASZ. Tilos szellemi autoritásukat politikai propaganda szolgálatába állítani, akár vallás gyakorlását szolgáló helyeken, akár középületekben, vagy pedig ezeken kívül. A vallás

Milyen esetekben alkalmazható halálbüntetés

15. SZAKASZ. A halálbüntetést háboru idején alkalmazzák a katonai bíraskodásról szóló törvénykönyv alapján.
- A minisztertanács azonban elhatározhatja halálbüntetés alkalmazását béke idején is a következő esetekben: Az uralkodó vagy pedig a királyi család tagjai, külföldi államfők és az állami méltóságokat betöltő személyek elleni merénylet esetén, abban az esetben, ha a merénylet hivatásuk gyakorlásával összefüggésben érte őket. A halálbüntetés alkalmazható rablás, gyilkosság és politikai gyilkosság esetében is.
16. SZAKASZ. A bármilyen természetű tulajdonjog, valamint a magánosokkal szembeni, valamint az állammal szembeni kihitelezések és követelések sérthetetlenek és ezek biztosítottak. Bárki szabadon rendelkezhetik a tulajdonát képező javak szerint a törvényben megszabott feltételeknek megfelelően. A köztulajdon képező javakat csak a törvényekben megszabott keretek között és szabályoknak megfelelően lehet kezelni és elidegeníteni. Egyetlen törvény sem vezetheti be a vagyonekötés büntetését, kivéve a hazaárulás és a közpénzek

Roşiori, Eugeniu BANESCU, Gheorghe DRIMBA és I. Corneliu GHEORGHIANU.

AVERESCU marsall az Universul című lap jelentése szerint, gyengélkedik és ezért nem vehetett részt azon a minisztertanácsban, amelyen áttanulmányozták és elfogadták az új alkotmány-tervezetet.

gyakorlását szolgáló helyeken tilos a vallásos megnyilvánulások alkalmával politikai propagandát kifejtetni. Tilos politikai egyesületeket alapítani vallási alapon, vagy vallási ürüggyel. A törvényekben megjelölt személyeken, feltétlen és formáson kívül senkinek nem áll jogában hűségkötést kivenni.

9. SZAKASZ. Az a román, aki a kormány előzetes hozzájárulása nélkül, valamely idegen alakulatba lép be, vagy egy idegen katonai egységhez csatlakozik, elveszti román állampolgárságát. Ugyancsak elveszti román állampolgárságát az is, aki bármilyen rövid időre és bármilyen okból idegen védelem alá helyezi magát. A fenti körülmények között elvesztett román állampolgárságot csak naturalizálás alapján lehet visszaszerezni.

II. A románok jogairól:

10. SZAKASZ. A románok élvezik a lelkiismereti, a munka, a tan, a sajtó, a gyülekezési, az egyesülési szabadságot, valamint mindazokat a szabadságokat, amelyek a törvényekben foglalt jogokból származnak.
11. SZAKASZ. A román állampolgárságot házasság, leszármazás, elismerés és naturalizálás útján lehet elnyerni. A naturalizálást törvény értelmében individuális alapon adják meg és ennek visszaható jellege nincs. A férj naturalizálása esetén, a feleség is román állampolgár lesz és elnyeri a román állampolgárságot a szülők kiskorú gyermekei is.
12. SZAKASZ. Az egyéni szabadság biztosított. Senki ellen nem indulhat eljárás és senkinél házkutatás nem tartható csak a törvény által megjelölt esetekben és formások között. Senki sem tartóztatható le csak megindokolt bírói végzés alapján, amelyet az őrizetbevétel alkalmával, vagy pedig legkésőbb 24 órával ezután közölni kell az érdekelttel. Abban az esetben, ha nyilvánvaló bűnről, vagy pedig sürgős esetről van szó, az őrizetbevétel azonnal eszközölhető, de a bírói letartóztatási végzést 24 órán belül ki kell adni és közölni kell.
13. SZAKASZ. Senkit sem lehet akarata ellenére elvonni azon bírói fórumok elől, amelyeket számára a törvény biztosít.
14. SZAKASZ. Az otthon sérthetetlen. Senki lakását sem lehet vizsgálat céljából meglatogatni, csak az illetékes hatóságok által és a törvényben felsorolt esetekben és formások betartásával.

eltulajdonításának eseteit. Senki javait nem lehet kisajátítani, kivéve ha ez közérdekből történik és ha előzetesen nem szabja meg bíróság a jogos kártérítést. Közérdek alatt csak azok az esetek érthetők, amikor a kisajátítás mindenki hasznára válik jelenleg vagy később. A nemzetvédelem, a katonai érdekek, egészségi, kulturális, közlekedési érdekek, valamint közmunkák szempontjából a jelenlegi törvényekben felsorolt eseteket kivéve, kisajátításokat nem lehet eszközölni csak akkor, ha ezek mindkét törvényhozó ház által kétharmad többséggel meghozott törvények útján történnek.

17. SZAKASZ. A bányák, valamint a földalatti bármilyen javak az állam tulajdonát ké-

pezik. Kivételt képeznek az egyszerű kőbányák, az építészeti anyagok bányái, valamint a turba-telepek, anélkül azonban, hogy az állam törvény útján előbb szerzett jogai sérelmet szenvedhetnének. Új bányatörvény szabályozza majd ezeknek a javaknak kihasználását és értékesítését, megállapítja a tulajdonos jogait, amelyek legkevesebb ötven százalékát képezik majd a járuléknak és a koncesszió hektáronkénti árának, egyben pedig rávilágít arra is, hogy milyen mértékben vesznek ezek részt az említett javak kihasználásában. Az állam javára eddig koncessziók által megszerzett jogokat továbbra is tiszteletben tartják.

18. SZAKASZ. A nagy és kis utakat, valamint uccákat, amelyek gondozása az állam, a megyék, a városok és községek hatáskörébe tartozik, a hajózható folyamok és folyók, a partok, valamint azok a helyek, ahonnan a tenger vize visszavonult, a természetes és mesterséges kikötők, a partok, ahol a hajók kikötnek, a levegő, a vizek, amelyek energiát termelnek, valamint mindazok a javak, amelyek magántulajdon nem képeznek, a köztulajdonhoz tartozóknak tekintendők.

19. SZAKASZ. A lelkiismereti szabadság teljes. Az állam a felekezeteknek egyenlő szabadságot és védelmet biztosít mindaddig, amíg vallásuk gyakorlása nem veszélyezteti a közrendet, a jó erkölcsöket és az állam biztonságát. Az orthodox-keresztény egyház és a görög katolikus egyház román egyház. Mivel az orthodox román vallás a románok nagy többségének a vallása, ez uralkodó egyháznak tekintendő a román államban, míg a görög katolikus egyház elsőbbséget élvez a többi egyházakkal szemben. Az orthodox-román egyház független marad bármilyen idegen fennhatóság alól és megőrzi egységét a dogmák tekintetében a keleti eumenikus egyházzal. Az orthodox-román egyház szellemi és kanonikus kérdései egyetlen fennhatóság, a központi szinodus alá tartoznak. A különböző egyházak és az állam közötti viszonyt külön törvények szabályozzák.

Kötelező az egyházi házasságkötés

20. SZAKASZ. Az anyakönyvi iratok a polgári törvénykezés hatályába tartoznak. Ezeknek az iratoknak elkészítését mindenkor az egyházi áldás kell, hogy megelőzze, amely az összes felekezetek tagjaira kötelező.

21. SZAKASZ. A tanulás a törvények által megszabott keretekben belül és abban az esetben, ha az nem ütközik a jó erkölcsökbe, a közrendbe és az állam érdekeibe. Az elemi iskolai tanulás kötelező. Az állami iskolákban a tanítás díjmentes lesz.

22. SZAKASZ. Az alkotmány mindenki számára biztosítja a törvények által megszabott keretek között és feltételek mellett azt a jogot, hogy közöljék és nyilvánosságra hozzák gondolataikat, véleményeiket élő szó, írás, kép vagy más eszközök által.

23. SZAKASZ. A levelek, a táviratok és a telefonbeszélgetések titka sérthetetlen. Kivételt képeznek azok az esetek, amikor az igazságszolgáltatás köteles informálódni a törvény értelmében.

24. SZAKASZ. A román állampolgároknak jogukban áll békésen és fegyverek nélkül gyülekezni különböző kérdések megvitatása végett abban az esetben, ha eleget tesznek azoknak a törvényeknek, amelyek ezt a jogot szabályozzák. A nyilvános tereken, a szabad ég alatt történő gyűlések, felvonulások és tüntetések a rendtörvények intézkedései alá esnek.

25. SZAKASZ. Bárkinek jogában áll egy vagy több személy által aláírt kérvényekkel a hatóságokhoz fordulni, de csak az aláírók nevében. Csak a hatóságoknak áll jogában kollektív formában kérvényeket benyújtani.

26. SZAKASZ. A román állampolgároknak jogukban áll egyesülniük a törvények rendel-

CORSO

A közönség kívánságának eleget téve
16 városi műsort állítottunk össze:

Ma!

- 5 legújabb journal a legaktualisabb nemzetközi eseményekről.
- 3 színes trükkfilm, plasztikus filmesoda.
- 3 legújabb, legmodernebb Micky Maus és attrakciós zenés pótkép.

Mindenki megéri!

2 óra igazi szórakozás!

Béradások: pontosan
5, 7.15, 9.15

Rendező helyek!

kezéseinak megfelelően. Az egyesülés szabadsága nem vonja maga után a jogi személyiségek létesítésének jogát. Azt, hogy milyen feltételek mellett alakíthatók jogi személyiségek, törvény szabályozza.

27. SZAKASZ. Közhivatalokban és közméltóságokban, beleértve a polgári és katonai hivatalokat is, csak román állampolgárok nevezhetők ki, szemelött tartva a román nemzet többségi és államalkotó jellegét. Idegen állampolgárok ilyen hivatalokba csak a törvények által megjelölt esetekben nevezhetők ki. Azok az idegen állampolgárok, akik Románia területén élnek, élvezik a személyeknek és a vagyonnak általában biztosított védelmet. Csak a románok és a naturalizált románok birtokolhatnak bármilyen címen. Romániában falusi ingatlanokat. Az idegeneknek csak az ingatlanok értékére van joguk.

28. SZAKASZ. Idegen kitüntetés románok csak a király felhatalmazásával viselhetnek. Telvényeket, emblémákat, érmeket valamint bármilyen egyenruhát csak törvényes engedéllyel lehet készíteni és viselni.

III. Az államhatalomról:

29. SZAKASZ. Az állam minden hatalma a román nemzettől ered. Ezt a hatalmat azonban csak képviselő útján lehet eszközölni és csak a jelen alkotmányban foglalt elvek és szabályok alapján.

30. SZAKASZ. Az állam feje a király.

31. SZAKASZ. A törvényhozási jogot a király gyakorolja a nemzeti képviselő útján, amely két házra oszlik: a szenátusra és a képviselőházra. A király szentesíti és kihirdeti a törvényeket. A király visszautasíthatja a szentesítést. Egyetlen törvényt sem lehet a király szentesítése elé terjeszteni, mielőtt azt a két törvényhozó ház megtárgyalta és többségben el nem fogadta. A törvényhozó házak által megszavazott törvények kihirdetéséről az igazságügyminiszter gondoskodik, aki egyben az állampecsét őrzője is.

A törvények kezdeményezésének joga a királyé. A két törvényhozó ház saját kezdeményezéséből csak az állam közérdekében javasolhat törvényeket. A törvények értelmezése hivatott módon csak a törvényhozó hatalom által történik. Egyetlen törvény, egyetlen általános vagy községi erejű szabályzat nem lehet kötelező erejű, mielőtt azokat nem hozza a törvény által megszabott módon nyilvánosságra.

32. SZAKASZ. A végrehajtó hatalom a királyé, aki azt az alkotmányban megállapított módon kormányza utján gyakorolja.

33. SZAKASZ. A bírói hatalmat a bírói szervek gyakorolják. A bírói ítéleteket a törvény nevében hirdetik ki és a király nevében hajtják végre.

HARMADIK FEJEZET

34. SZAKASZ. A király alkotmányos jogai öröklődők. Őfelsége I. Carol Hohenzollern Sigmaringen király egyenes és törvényes leszármazottai számára, férfiról-férfire, az elsőszülöttségi jog alapján, a nők és leszármazottaik örökös kizárásával. Őfelsége leszármazottai a keleti orthodox hitben neveltetnek.

35. SZAKASZ. Abban az esetben, ha Őfelsége I. Carol Hohenzollern Sigmaringen királynak egyenes férfi leszármazottai nem lennének, a trón öröklése a legidősebb fivérére esik vagy ezek leszármazottaira az előző szakasz intézkedéseinek megfelelően. Abban az esetben, ha sem fivérei vagy ezek leszármazottai már nem lennének életben, vagy pedig kijelentenék, hogy nem fogadják el a trónt, akkor a király egy nyugateurópai dinasztiaiból jelölheti ki utódját a nemzet képviselőtének hozzájárulásával a 36. szakasznak megfelelően. Abban az esetben pedig, ha ez sem történhetik meg, akkor a trón megüresedettnek nyilvánítandó.

36. SZAKASZ. A trón megüresedésének esetén mindkét törvényhozó ház azonnal összeül egyenlő ülésre, összehívás nélkül és az összejöveteltől számított nyolc napon belül legkésőbb királyt választ egy nyugateurópai uralkodó-dinasztia sorából. A választás során érvényes határozatot akkor lehet hozni, ha a házak tagjainak háromnegyede jelen van és a

határozatot kétharmad többséggel hozzák. Akkor, ha a fentemlített idő alatt a választás nem történt meg, a kilencedik napon a választást végrehajtják a megjelölt tagok számára való tekintet nélkül és a szavazatok abszolút többségével. Abban az esetben, ha a trón megüresedésének idején a törvényhozó házak feloszlata lennének, a következő szakaszban előírt módon kell eljárni. A trón megüresedésének idejére a törvényhozó házak három személyből álló királyi kormányzó-tanácsot neveznek ki, amely a királyi jogokat az új király trónralépéséig gyakorolja. A szavazás a fenti esetekben titkosan történik.

37. SZAKASZ. A király halálának esetén a törvényhozó-házak összehívás nélkül is összeülnek legkésőbb tíz nappal a halál nyilvánosságra hozatala után. Abban az esetben, ha a törvényhozó házak a halál idején fel voltak oszlatva és az új törvényhozó házakat a fentemlített tíz napnál későbbre hívták össze, a régi törvényhozó-házak ülnek össze és ülésüknek mindaddig, amíg az új törvényhozó házak meg nem alakulnak.

38. SZAKASZ. A király halálának időpontjától az új király esküjének letételéig a királyi alkotmányos jogait a román nemzet nevében a minisztertanács gyakorolja a miniszterek felelősségére.

39. SZAKASZ. A király a 18-ik évének betöltésekor nagykorú. Trónralépése alkalmával az egyesült törvényhozó házak előtt a következő esküt teszi le: „Esküszöm, hogy megvédem a román nemzet alkotmányát és törvényeit, megőrzöm nemzeti jogait és területi egységét.”

40. SZAKASZ. A királynak jogában áll egy kormányzót és két helyettesét kinevezni, akik halála után, utóda kiskorúsága idejére a

45. SZAKASZ. A király legkevesebb egy évben egyszer összehívja a törvényhozó házakat és az ülészakot trónbeszéddel nyitja meg, amelyre a törvényhozó házak válaszolnak. Az ülészak bezárását is a király mondja ki és ugyancsak a király elhalaszthatja az ülészakokat. A törvényhozó házak az elhalasztástól számított egy éven belül jogszerűen összeülnek, abban az esetben, ha időközben nem hívták össze őket.

46. SZAKASZ. A király nevezi ki és menti föl tisztségüktől a minisztereket. Jogában áll elengedni vagy csökkenteni bűnügyekben a büntetéseket, kivéve a miniszterekre vonatkozókat, nem függesztheti fel a vizsgálatot, vagy az ítélezést és semmilyen módon sem léphet közre az igazságszolgáltatás menetében. A király nevezi ki és erősíti meg a törvények értelmében a közhivatalnokokat. Új tisztségeket külön törvényhozával nélkül nem létesíthet. A király határozza meg a végrehajtási utasításokat, anélkül azonban, hogy módosíthatná a törvényeket ezzel és mentesíthetne valakit azok végrehajtása alól. Abban az időszakban, amikor a törvényhozó házak felvannak oszlatva, valamint két ülészak között bármilyen jellegű törvényerejű rendelkezéseket hozhat, amelyeket megerősítés végett a törvényhozó házak legközelebbi ülése elé kell terjeszteni. A király a hadsereg feje. Jogában áll háborút üzenni, békét kötni és a törvény értelmében katonai rangokat adni. A király adja a román kitüntetések és akreditálja az idegen államfők mellett a követeket és meghatalmazott mi-

királyi jogokat gyakorolják. A kinevezés a nemzet képviselőtének hozzájárulásával történik a jelen alkotmány 36. szakaszának intézkedései alapján. A kormányzó a kiskorú király gvámja is egyben. Ha a király halála idején kormányzó kinevezése még nem történt volna meg és a trónörökös kiskorú lenne, az egyesült törvényhozó házak nevezik ki a kormányzót és két helyettesét a 36. szakasz előírásainak megfelelően. A kormányzó és két helyettese csak akkor foglalhatja el hivatalát, ha már letette az egyesült törvényhozó házak előtt a jelen alkotmány 39. szakaszában foglalt esküt. A kormányzó elhalálozása esetén, helyét az idősebb helyettes-kormányzó foglalja el, egyben pedig megtörténik az új helyettes kormányzó megválasztása az egyesült törvényhozó házak által.

41. SZAKASZ. Abban az esetben, ha a király képtelen lenne uralkodni, a nagykorú trónörökös gyakorolja a kormányzói jogot. Ha a trónörökös még kiskorú, a minisztertanács miután törvényes módon megállapította a király képtelenségét az uralkodásra, határozat végett összehívja azonnal a törvényhozó házakat.

42. SZAKASZ. Az alkotmányt a kormányzó uralom ideje alatt módosítani nem lehet.

43. SZAKASZ. A király nem lehet egyben egy más állam feje is a törvényhozó házak beleegyezése nélkül. Erről a kérdésről egyik törvényhozó ház sem dönthet, csak abban az esetben, ha tagjainak kétharmada jelen van és a határozatot kétharmad többséggel hozzák.

44. SZAKASZ. A király személye sérthetetlen. A miniszterek viselik a felelősséget és a király állami ténykedéseit egy miniszter ellenjegyzzi, aki ezáltal felelőssé válik. Kivételt képez a miniszterelnök kinevezése, amely nem lesz ellenjegyezve.

A királyi jogkör

nisztereket. A királynak jogában áll pénzt vetetni egy külön törvény értelmében. Az idegen államokkal a politikai és katonai szerződéseket a király köti meg. A kereskedelmi hajózási és más hasonló szerződéseket, szintén a király köti, de hogy a belföldön törvényerővel bírjanak, ezeket jóváhagyás végett a törvényhozó házak elé kell terjeszteni.

47. SZAKASZ. A király civilistáját törvény állapítja meg.

NEGYEDIK FEJEZET

IV. A nemzeti képviselőtről:

48. SZAKASZ. A törvényhozó házak tagjai képviselik a nemzetet és mandátumukat csak az eskü letétele után gyakorolhatják.

49. SZAKASZ. Mindegyik törvényhozó ház saját szabályzata által állapítja meg megalkulását és jogkörének gyakorlását.

50. SZAKASZ. Mindkét gyűlés választásainak igazolását és a tagságok érvényesítését a legfőbb semmitűzők végzi, a gyűlések összeülésére meghatározott időpont előtt.

51. SZAKASZ. Senki sem lehet egyszerre mindkét gyűlés tagja.

52. SZAKASZ. Azon képviselők és szenátorok akik a végrehajtó hatalom által fizetéses

„URANIA“ PREMIERMOZI
Jan Kiepora és Eggerth Márta
 Bohémek (szeretlek...)
 Telefonszám: 12-8-1,
 5, 7-15, 9-30 órákig
 Gondoskodikon legvégtől idejéig

ANTINEURALGIC
JAWOL
feltétel nélküli meggyógyító

**A NÁTHALÁZT
HÜLÉST ÉS
FEJFÁJÁST**

Székrekedésnél
AMIC
biztoson meghajtja

állásba neveztetnek ki és azt elfoglalják, önként elvesztik képviselői megbízatásukat.

53. SZAKASZ. A törvényhozó testületek tagjai nem képviselhetik magánosok érdekeit az állammal szemben, nem foglalhatnak helyet olyan vállalatok igazgatósági tanácsában, amelyek szerződéses viszonyban állanak az állammal, megyével vagy községekkel.

54. SZAKASZ. Minden határozatot abszolút szavazattöbbséggel hoznak, kivéve az alkotmányban meghatározott eseteket. Egyenlő szavazat-arány esetén a határozati indítvány elvetendő. A gyűlések csak akkor határozat képesek, ha a névsorban feltüntetett tagok felénél legalább eggyel több képviselő, vagy szenátor van jelen.

55. SZAKASZ. A gyűlések valamennyi tagjának jogában áll kérdésekkel fordulni a miniszterekhez, akik a szabályrendeletben meghatározott időn belül kötelesek válaszolni.

56. SZAKASZ. A gyűlések egyetlen tagja

Csak a 30 évüket betöltött polgárok választhatnak

I. A képviselőházzal.

61. SZAKASZ. A képviselőház tagjai azok a képviselők, akiket a 30-ik életévüket betöltött román állampolgárok választanak meg, akik gyakorlatilag valamely foglalkozási ágat üznek és az itt következő három kategória valamelyikébe tartoznak: 1. földművesek és munkások, 2. kereskedelem és ipar, 3. értelmi ségi foglalkozások. A választás titkos, kötelező és egyéni. A kerületi beosztás biztosítja a választók foglalkozási képviseletét. A választási törvény állapítja meg a kerületi beosztást a fenti normák szerint annak a feltéte-

Kinevezett, jogszerinti és választott szenátorok

II. A szenátusról.

63. SZAKASZ. A szenátus tagjai: A király által kinevezett a jogszerinti és a kötelező szavazással megválasztott szenátorok, akiknek választása titkos, egyéni és az államban létesített testületek útján a választási törvényben előírt számban és feltételekkel történik. Férfiak és nők egyaránt választók és megválaszthatók. A kinevezett szenátorok és választott szenátorok aránya 50 százalékos.

64. SZAKASZ. A szenátus jogszerinti tagjai magas állami és egyházi méltóságúknál fogva a) a trónörökös 18-ik életévének betöltése után, b) a királyi ház valamennyi nagykorú hercege, c) az ország pátriárkája és érsekei, d) a görög keleti és görög katolikus egyház metropolitái, e) az ország valamennyi püspöke, amennyiben az ország törvényei szerint választották meg, e) valamennyi államilag elismert egyház feje, minden felekezeti képviselővel, amennyiben az ország törvényeinek értelmében választották meg, vagy neveztek ki és ha legalább kétszáz ezer hívőt képviselnek, f) jelen alkotmány kihirdetésének időpontjában elismert jogszerinti szená-

torok. A jogszerinti, szenátorok megbízása nyomban lejár, amikor azon minőségük, amely erre jogosította őket megszűnik. A jogszerinti és választott szenátorok megbízatása kilenc évre szól. A választott szenátorok megbízatása három évenként megújítandó, az eskü letételétől számított egyharmadarányban. Az utolsó harmad, amely nem került sorshuzásra, megtartja megbízatását a kilenc év elteltéig. A sorshuzáson kijelölt mandátumok megújítása az új választási törvényben előírt választás lefolytatásával történik.

57. SZAKASZ. Egyik gyűlés egyetlen tagját sem üldözhetik, vagy tartóztathatják le bűnügyekből kifolyólag, csakis a törvényhozás illetékes házának felhatalmazásával. A tettenérés kivétel képez. A képviselők bármelyikének letartóztatása, vagy bünygyi üldözése a törvényhozás kérelmére az egész ülészakartamára felfüggeszhető.

58. SZAKASZ. A törvényhozás mindkét háza külön tárgyal és külön határoz, kivéve a jelen alkotmányban felsorolt rendelkezéseket.

59. SZAKASZ. A törvényhozás rendészeti intézkedéseit a két ház elnökei gyakorolják, akik a ház felhatalmazására intézkedhetnek az őrséggel.

60. SZAKASZ. A képviselők és szenátorok napidiját törvény útján szabályozzák.

lelt, hogy a szavazásra jogosult férfi vagy nő szavazóképes-e, a szavazóképeség hiányának feltételeit, a választók fogyatékosait, az öszszeférhetetlenség feltételeit, a szavazási eljárást, a szavazás szabadságának biztosítását, valamint a képviselők számát. A törvényhozók megbízásának időtartama hat év.

62. SZAKASZ. A képviselőházba való megválaszthatáshoz megkívánatik: 1. A román állampolgárság, 2. polgári és politikai jogoknak birtoka és az előző szakaszban felsorolt három kategóriának azon nemében való tényleges működés, amelynek választóit a jelölt képviseli,

III. A kormányról és a miniszterekről.

65. SZAKASZ. Az összkormány miniszterekből és államtitkárokból áll. A miniszterek a király nevében és az alkotmányban lefektetett feltételek és felelősségük mellett gyakorolják a végrehajtó hatalmat. A miniszterek politikai felelősséggel csak a királynak tartoznak.

66. SZAKASZ. Az összegyűlt miniszterek alkotják a minisztertanácsot, amelyben az a személyiség elnököl, akit a király a kormány alakításával bizott meg és aki a miniszterelnöki címet viseli. Miniszteri és államtitkári

tisztségek csakis törvény útján létesíthetők.

67. SZAKASZ. Csak az viselhet miniszteri tisztséget, aki legkevesebb három nemzedék óta román. Kivétel azok képeznek, akik már eddig is miniszterek voltak.

68. SZAKASZ. A királyi ház tagjai nem lehetnek miniszterek.

69. SZAKASZ. Azon miniszterek és államtitkárok, akik nem tagjai a törvényhozás valamelyik házának, résztvehetnek a törvények tárgyalásánál, de szavazati joguk nincs. A törvényhozó testületek kérhetik a miniszterek jelenlétét tárgyalásaiknál, amelyek nem kezdhetők meg egy miniszter jelenléte nélkül.

A miniszterek felelőssége

70. SZAKASZ. A király és a törvényhozó testületek bármelyike kérheti a miniszterek elleni vizsgálat megindítását és a Legfelsőbb Semmitőszék elé történő állítását, amelynek egyesített tanácsa illetékes az ilyen ügyek lefolytatására. Ami a polgári kereseteknek a sértett felek részéről történő alkalmazását s ami a miniszterek által hivatali ténykedésükön kívül elkövetett bűnügyeket és kihágásokat illeti, a rendes törvények mérvadóak. Miniszternek a törvényhozó testületek által történő vád alá helyezéséhez a jelenlévő tagok kétharmad többségének szavazata szükséges. A vizsgálatot a Semmitőszék kiküldött bizottsága végzi, amelynek tagjai az egyesített tanács ülésén sorshuzás útján kijelölt öt tag. Ennek a bizottságnak jogában áll a ténykedéseket elbírálni is s így döntési joga van a vizsgálat folytatására, vagy beszüntetésére vonatkozóan. A vádat a Semmitőszék koronabírója képviseli. A miniszteri felelősségről szóló törvény meghatározza a felelőség eseteit és a miniszterekre alkalmazható büntetéseket. Azon miniszterek, akiknek tisztsége megszűnik, nem vehetnek részt olyan vállalat igazgatóságában, amellyel az utóbbi három évben szerződés kötött.

71. SZAKASZ. Minden olyan sértett fél, aki jogában érzi magát megtámadva, valamely rendelet, vagy miniszter által aláírt rendelkezés által, ha ez a rendelet vagy rendelkezés kimondottan az alkotmányba vagy az érvényben lévő törvények valamelyikébe, ütközik, pénzhelyi kártérítést kérhet az államtól a szenvedett kár erejéig, a törvényhozó testületekről szóló fejezetből folyó jogok alapján.

72. SZAKASZ. A törvényelőkészítő bizottság a szervezésről intézkedő törvény alapján működik. A bizottságban való tárgyalás valamennyi törvényjavaslatra nézve kötelező, a bizottsághoz való utalás előtt és után, kivéve a költségvetési hiteleket. Egyetlen törvény végrehajtási utasítása sem készíthető el a törvényelőkészítő bizottság előzetes konzultálása nélkül kivéve a következő bekezdésben felsorolt törvényjavaslatokat. A törvényhozó testület megkezdheti a törvényjavaslatok tárgyalását, anélkül, hogy a törvényelőkészítő bizottságok engedélyét bevárják, ha ez a szervezésről szóló ötödik fejezetben meghatározott határidőn belül ne madja meg jóváhagyását.

IV. A bírói hatalomról.

73. SZAKASZ. Semmiféle joghatályu intézkedés nem történhetik csakis törvény útján. Különböző bíróságok és bíróságok nem létesíthetők semmilyen néven, vagy elnevezés alatt, bizonyos perek lefolytatására, akár polgári, akár büntető természetűek legyenek azok vagy pedig valamely meghatározott személy választott bírókénti bíraskodása tárgyában megszüntetettik.

A törvények alkotmányossága fölötti döntés

74. SZAKASZ. Az egész román államra nézve egyetlen Semmitőszék létezik.

75. SZAKASZ. Csak a Semmitőszék egyesített tanácsa jogosult a törvények alkotmányossága felett dönteni és alkalmazhatatlannak kijelenteni, amennyiben azok az alkotmánynak nem felelnek meg. A törvények alkotmányellenességének elbírálása csak a bíráló tárgyává tett esetre vonatkozik.

Hatásköri összeütközések tárgyában a Semmitőszék dönt.

A felfolyamodási jog alkotmányjogi hatályal bir.

76. SZAKASZ. A bírák elmozdithatatlanok. Az elmozdithatatlanság a jelen alkotmány kihirdetésétől számított legkésőbb hat hónapon belül megjelenő speciális törvényben állapított meg. Ezen határidőn belül királyi rendelettel alkalmazhatók a fegyelmi büntetések.

77. SZAKASZ. Törvény szabályozza a katonai bíróságok szervezetét.

A pénzügyekről

80. SZAKASZ. Semmilyen adó nem állapítható meg és nem szedhető másként, mint törvény útján. Törvény útján adót csak az állam, a megye, a község és az állami szolgálatot teljesítő közintézmény javára lehet megállapítani.

81. SZAKASZ. Nem létesíthető egyedáruság csupán törvény útján és csakis az állam, a megye vagy a község javára.

82. SZAKASZ. Nem létesíthető a kincstár terhére nyugdíj, vagy javadalmazási intézet, csak valamely törvény értelmében.

83. SZAKASZ. A törvényhozó testület minden évben lezárja a zárszámadásokat és megszavazza a költségvetést, anélkül, hogy a javaslatba hozott kiadásokat növelhetné. Az állam minden jövedelme és kiadása a költségvetésben s zárszámadásban feltüntetendő. Amennyiben a költségvetés kellő időben meg nem szavaztatnék, a közszolgálat szükségletéhez képest a végrehajtó hatalom az előző évi költségvetést alkalmazza, anélkül, hogy azon az éven túl egy évnél tovább alkalmazhatná a költségvetést, amelyre az megszavaztatott.

84. SZAKASZ. A kiadások és bevételek tárgyában az előzetes ellenőrzést a legfelsőbb államszámvevőszék gyakorolja, amely minden évben általános jelentést tesz az előző év költségvetésének számadatai felől, megjelölve azokat a szabálytalanságokat, amelyeket a miniszterek elkövettek volna. A zárszámadások legkésőbb azon év befejezésétől számított két éven belül a törvényhozó testület elé terjesztendő, amelyre vonatkozik. Egy felső ellenőrző testület hivatása felülvizsgálni az ügyvitel végrehajtásának törvényességét és helyességét. Ez a testület a minisztertanács elnöke sége mellett működik és a kormány fejének a rendelkezései szerint munkálkodik.

85. SZAKASZ. Az állam jövedelmét felülműltető költségvetésnek tartalmazni kell a legfontosabb intézményektől származó olyan alapokat, amelyek felett a kormány különböző címeken rendelkezik.

86. SZAKASZ. Egész Romániában egyetlen állami számvevőszék létezik.

87. SZAKASZ. A közpénzek elsikkasztása, mint ilyen minősítendő és büntetendő.

V. A hadügyről.

88. SZAKASZ. Minden állampolgárnak kötelessége a törvények szerint résztvenni a hadsereg valamely elemében.

89. SZAKASZ. A katonai rendfokozatok, kitüntetések és nyugdíjak csak bírói ítélet értelmében vonhatók meg.

90. SZAKASZ. Az ujoncozási kontingenst minden évre a törvényhozó testület szavazza meg.

91. SZAKASZ. Idegen hadseregnek egyetlen egysége sem bocsájtható az állam szolgálatába és csak egy törvény értelmében léphetnek, vagy vonulhatnak át román területen.

VI. Általános rendelkezések.

92. SZAKASZ. Románia lobogójának színei: merőlegesen elhelyezett kék, sárga és piros.

93. SZAKASZ. A kormány székhelye az ország fővárosában van.

94. SZAKASZ. A román nyelv az állam hivatalos nyelve.

95. SZAKASZ. Eskü nem vehető ki és nem létesíthető csak valamely törvény erejénél fogva, amely az eskü szövegét megállapítja.

96. SZAKASZ. Jelen alkotmány sem teljesen, sem részben nem függeszthető fel. Államvesztély esetén általános vagy részleges ostrom állapot létesíthető.

78. SZAKASZ. A közigazgatási bíróságok külön törvény szerint a bírói hatalom hatáskörébe tartozik.

A bírói hatalomnak nincsen hatásköre a katonai jellegű kormányzati vagy parancsnoklási ügyek felett dönteni.

A megyei és községi intézmények.

79. SZAKASZ. A közigazgatási intézményekről törvény rendelkezik.

VII. Az alkotmány módosítása.

97. SZAKASZ. A jelen alkotmány akár részben, akár egészben csak a király kezdeményezésére és a törvényhozó testületek előzetes megkérdezése után módosítható. A törvényhozó testületek megállapítják a módosítás szövegét. A törvényhozó testületek megkérdezése trónbeszéddel történik és a szenátus elnökének elnöklété mellett egyesített törvényhozó testületek kétharmad többségével fejeztetik ki. A megkérdezés eredménye a törvényhozó testület két házának elnökei útján jut a király tudomására, amely után egy különleges bizottság állapítja meg az új szöveget, amely a felülvizsgálatra kerülő szövegét helyettesíteni fogja. Ezt mindegyik ház külön kétharmad szótöbbséggel szavazza meg.

VIII. Átmeneti és befejező intézkedések.

98. SZAKASZ. A régi királyságra vonatkozó 1921. július 17-iki agrárreform törvény, a basarabiai 1920. március 13-iki agrár törvény, a Transilvania, Banat, Crişana és Maramureş területekre vonatkozó 1921. június 13-iki agrár törvény, a Bucovinára vonatkozó 1921. július 9-iki agrár törvény alapján kisajátított és kiosztott földekre vonatkozólag a szerzett jogok tiszteletben tartandók és az ezekre vonatkozó perek, úgy a jelenben, mint a jövőben az 1923-ik évi alkotmány 131-ik szakaszában megállapított törvény szerint intézendők el. Az 1923-ik évi alkotmány 133-ik szakaszában ratifikált rendelettörvények értelmében szerzett politikai jogok tiszteletben tartandók. A jogszabályok egyesítése végett a jelenleg életben lévő törvénykönyvek és törvények felülvizsgálandók és azok a jelenlegi alkotmány elveivel összhangba hozandók. Mindaddig érvényben maradnak. A jelen alkotmány kihirdetése napján hatályát veszti az 1923. március 28-iki 1360. számú rendelettörvénnyel kihirdetett alkotmány. A bünygyi esküdtészek működésben marad mindaddig, míg a II. Carol büntetőtörvénykönyv és bünygyi perrendtartás összhangba hozatik a jelen alkotmány 73-ik szakaszában megállapított elvekkel. A törvény

Miron Cristea patriarcha-miniszterelnök felhívása az ország lakosságához

Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök is felhívással fordult az ország lakosságához, amelyben kifejti az alkotmány módosításának és az ujonnan bevezetett intézkedéseknek szük segítségét és felhívja a lakosságot, hogy a trón körül csoportosulva biztosítsa a haza fejlődését. A patriarcha felhívásában az új alkotmány révén elérhető előnyöket állapítja meg,

amelyek a románságnak a nemzeti élet minden terén az őt megillető helyet biztosítják.

Bucuresti. Az Ordinea értesülése szerint Miron Cristea patriarcha már a közeljövőben Lengyelországba utazik, hogy visszaadja Dionisi érsek látogatását. A látogatásnak nem lesz politikai jellege és a patriarchát csak a klerus tagjai kísérik el útjára.

Elbocsátás terhe mellett

Nyilatkozni kell a köztisztviselőknek arról, hogy milyen politikai párt tagjai voltak

Orezeanu Romulus polgármester felhívást intézett mindazokhoz a városi alkalmazottakhoz, akik közjáradékot élveznek és ebben figyelmükbe ajánlotta azon rendelettörvényt, amely előírja, hogy a jövőben a köztisztviselő nem lehet egyetlen politikai párt tagja sem és amennyiben jelenleg még tagja lenne, úgy hét napon belül ki kell lépnie a pártból.

Egyben ismertette a miniszterium azon rendelkezését is, hogy mindazok a közalkalmazottak, akik

valamelyik politikai párt tagjai között szerepeltek, 15 napon belül nyilatkozatot kell adniuk és ebben fel kell tüntetniük, hogy melyik párt kötelékébe tartoztak. Azokat, akik hamis adatokat közölnek, vagy nyilatkozatot nem tesznek, elbocsátják állásukból.

SELECT: 5, 7-15 és 9.15 órákor.

A pingvinek szigete Nagyszabású exotikus kalandorú m. inkijánost, Françoise Rosay, Irene v. Mayendorf, Hermann Speilmanns

Jön: PAT és PATACHON ➡ Select!

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámai:

Szerkesztőség20-14
Kiadóhivatal... ..11-51

Titokzatos „szerencsesugarak“

Vannak, akik egész életükben hajhásszák szerencséjüket, de egyetlen egyszer sem volt részük belőle. Viszont szépszámmal akadnak emberek, kiknek „ölébe hull a szerencse“. Legtöbbször nem tudják megfogni szerencséjüket, nem ismerik fel az alkalmas pillanatot, szokták mondani, de mindenki valami titokzatos erők befolyásában reménykedik, ha ma nem, akkor holnap történik valami. Ezeknek a titokzatos erőknek felkutatására már tudományos intézetek alakultak, melyek elsősorban adagyűjtésekkel foglalkoznak a birtokukban lévő adatok magyarázatát tudományos alapon keresik. Ősidők óta sejtik az emberiség, hogy sorsa és az asztrológiai megnyilvánulások között valami összefüggésnek kell lenni, a kozmikus sugarakat az ember teste — mint egy rádióvevő készülék — fel fogja. A különféle sugarak hatása tudatalatti befolyásolásában nyilvánul meg s csak a jelenségek sorozata megfigyeléséből alakul ki a tudatos felismerése egyik-másik befolyásolásnak. Így a tapasztalatok szerint az ember akkor tud legjobban aludni, ha fejével délnek fekszik, mert az ilyen testhelyzetben feljött sugarak az agyat pihentetik, viszont íróasztal mellett az ember északnak fordulva tud legjobban dolgozni, mert a titokzatos sugárhatásokra így az agyműködés fokozódik. Vannak szobák, melyek falszínének sugárzása miatt alkalmatlanok szellemi munka végzésére, úgyhogy ebből a szempontból tudományos alapon keresik azt a színt, ami a legelőnyösebb sugárzást biztosítja. Találkozunk emberekkel, kikkel életünkben csak egyszer beszélünk s a belőlük áradó sugarakból szimpátiát, vagy antipátiát érzünk irántuk, holott nem is ismerhetjük tulajdonságaikat. A világűrben fellépő zavarok sugárzásaira reagál az ember, a bizonyos időközökben fellépő betegséghullámoknál kozmikus zavarok hatnak közre. Így sorsunk alakulásában is jellegzetes sugárhatások váltják ki szerencsénket, amiket minél előbb szeretnénk megismerni.

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 14.15, London 21.59 és háromnyolcad, Newyork 430.75, Milánó 22.65, Amszterdam 240.85, Berlin 174.10, Prága 15.13 és fél, Varsó 70, Belgrád 10, București 3.25.

— Új szolgálati átszervezések az aradi rendőrségen. Murgau Liviu rendőrkezes szolgálati érdekből átszervezte a rendőrség adminisztrációs ügyosztályát, amelynek vezetésével Mladin Eugen rendőrigazgatót bízták meg. Ez az ügyosztály, amelyen jelenleg szakképzett, elsőrendű tisztviselők állnak. Murgau Liviu rendőrkezes irányítása mellett végzik munkájukat és a mai naptól kezdve az ide beérkező kérvényeket 24 órán belül elintézik. Említésre méltó, hogy ehhez az ügyosztályhoz tartoznak az állampolgársági revízióval kapcsolatos olyan akták is, amelyekben azt kéri igazolni a kérvényező, hogy mióta lakik Aradon. Miután a szükséges adatokat a népesedési hivatalban kikeresték, az igazoló okmányt 24 órán belül mindenki megkapja.

— Az orvosi és gyógyszerészeti diplomák felülvizsgálatát végző bizottság. Bucurestiből jelentik: Az 1919. január 1-től 1937. december 31-ig külföldi egyetemeken oklevelet alapján orvosok és gyógyszerészeknek kiadott működési engedélyek felülvizsgálatára a következő bizottságot nevezték ki: dr. Burileanu Octav, dr. Bazil Teodorescu, dr. C. Strudza, volt bíró és Belcot Emil gyógyszerész, mint rendes tagok. A bizottság póttagjai: dr. Simici Mihai, dr. Savescu Vasile, Rosetti Balanescu, jogászok és Hotareanu gyógyszerész.

— Érvénytelen a CFR személytárifa III. osztályú viteldíjának leszállítása. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy február 21-iki hatállyal érvényteleníti azt a 25 százalékos díjszabás csökkentést a harmadik osztályon, amelyet a Goga-kormány léptetett életbe a múlt hónap 25-én.

Aradi vasuti főmérnök tragikus öngyilkossági kísérlete

— Mellbeszurta magát, majd felvágta ereit Ardelean Ioan főmérnök. — Vértömlesztéssel kísérelték meg megmentését az orvosok —

Megrendítő módon akart megválni az életől Ardelean Ioan vasuti főmérnök. A 42 éves életunt főtisztviselő vasárnap délelőtt fél 11 óra tájban több késszurással súlyosan megsebesítette magát. Az öngyilkosságot Ardelean Ioan felesége fedezte fel, aki férjének jajgatására lett figyelmes. A konyhában foglalatokodó uriaszony azonnal benyitott a lakásba, ahol megdöbbenő látvány fogadta: A diványon, nagy vértócsában feküdt eszméletlen állapotban Ardelean Ioan, mellette a földön hatalmas, vértől áztatott élesre fent konyhakés. A főmérnök felesége azonnal a mentőkért telefonáltatott, akik a központi kórházba szállították a súlyos állapotban levő főtisztviselőt. Mielőtt a mentők megérkeztek, Manolescu Gheorghe mérnök és Petrisan Gheorghe inténdáns elkötötték az erősen vérző ütőereket. Az orvosi vizsgálat során megállapították, hogy Ardelean Ioan mindkét kezén felvágta ütőerét, majd a szive alatt mellbeszurta magát. Miután a vasuti főtisztviselő nagyon sok vért vesztett, Moldovan Ioan dr., a kórház igazgató főorvosa vértömlesztést alkalmazott, amely után Ardelean állapotában némi javulás állott be.

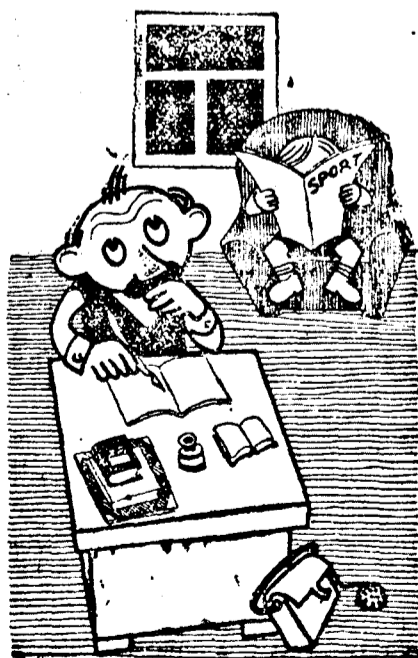
— Súlyosan összeégett egy Chișineu Criș-kisjennői leány. Covaci Ana nevű Chișineu Criș-kisjennői cselédlány tüzrakás közben benzint öntött a kályhába. A kicsapó láng felrobbantotta a kezében levő benzines üveget és meggyújtotta ruháját. Egy pillanat alatt égő fáklyává vált, és oly súlyosan összeégett, hogy haldokolva szállították be az aradi kórházba.

Lárványosság
GÁRDONYI szaklátszerész
OPTIKA, FOTO, RÁDIO, SPORT
= új üzlete, a Dacia-val szemben

— Nagyszerű magyar táncmulatság Rovine-Pécskán. A Rovine-magyar pécskai magyarság az elmúlt vasárnap jólsikerült bálát rendezett. A nagy érdeklődés mellett lefolyt mulatságon a község magyarsága igen szép számban vett részt. A bálon megjelentek a hajnali órákig a legjobb hangulatban maradtak együtt.

— Megrögzött székrekedésnél és annak mindentéle káros következményeinél a gyomor-bélcsatornát reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz alaposan kitisztítja, az emésztést és az anyagcserét előmozdítja, a vérkeringést megélieníti s kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

Munkabeosztás

avagy: a papa segít megcsinálni a házfeladatot.

A megdöbbenő módon elkövetett öngyilkossági kísérletről értesítették a központi rendőrséget, ahonnan Versigan Aurel rendőrkapitány szállt ki a helyszínre a vizsgálat megejtése céljából. A tanukihallgatások során kiderült, hogy a nős, kétgyermekes családapa a legjobb egyetértésben élt hozzátartozóival. Anyagi gondjai sem voltak és ezért senki sem tudott felvilágosítást adni arra vonatkozólag, hogy Ardelean főmérnök miért akarta eldobni magától életét. Versigan Aurel ezután a kórházban fekvő vasuti főtisztviselőt kereste fel, akit leonyengült állapotára való tekintettel nem lehetett részletesen kihallgatni. Ardelean vallomása szerint az utóbbi napokban gyengélkedett. Az ideges természetű főmérnök vasárnap délelőtt kiment a konyhába és magához vett egy élesre fent kést és azt elrejtette, majd amikor felesége magára hagyta, szíven akarta szurni magát. Miután szívet nem tudta önerejéből átszurnia, felvágta ütőereit, hogy halála hamarabb következzen be.

Orvosi vélemény szerint az életunt vasuti főmérnök állapota aggasztó de remény van rá, hogy megmentik az életnek.

— Felhívás a háztulajdonosokhoz. Murgau rendőrkezes felkérésére az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa nyomatékosan felhívja valamennyi háztulajdonost, hogy a város köztisztaságának és esztétikájának előmozdítására szigorúan alkalmazkodjék a városi szabályrendelet 6. szakaszának intézkedéseihez és a házuk előtti járdák reggel 8 óra előtti seprése és felloccsolása iránt intézkedjék, mivel az ez ellen vétőket 5000 lelig terjedő pénzbírsággal büntetik. Ugy a fenti célból a város fokozottabb mértékben fog a közutestek tisztántartásáról gondoskodni.

— Halálozás. Pepli Victor, betonépítési vállalkozó, hosszú szenvedés után 68 éves korában elhunyt. Temetése 22-én délután 4 órakor lesz a Str. Mărășesti 33. számú gyászházban.

Szilárd Pál, a „Cosmos“ szállítási vállalat tisztviselője, ma éjjel 27 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a régi zsidótemető halottasházából. Gyászolják: anyja, özv. Szilárd Miksáné, nővére Pető Tiborné és nagybátyja: Éles Simon, nyug. járásbíró.

Új rendelkezések az utlevelek kérvényezői részére

Az aradi rendőrkezes közleményt bocsájtott ki, amely szerint a jövőben az utlevelet kérvényező az eddig megkövetelt okmányokon kívül az alábbi iratokat kell, hogy még csatolják:

1. Igazoló okmány a városházától, hogy a kérvényezőnek kellő vagyona van ahhoz, hogy külföldi utazása során nem szorul a román követség anyagi támogatására.

2. Az ügyészési erkölcsi bizonyítványon kívül erkölcsi bizonyítvány szükséges a várostól is.

3. Amennyiben a kérvényező kereskedő, akkor a törvényszék illetékes ügyosztályától olyan igazolás szükséges, mely feltünteti, hogy a kérvényező ellen család bukásért nincs eljárás folyamatban.

A külföldön tanuló román állampolgárságú diákok a jövőben csak úgy kaphatnak utlevelet, ha az eddig szükséges iratokon kívül igazolják, hogy melyik ország, melyik városában lévő egyetemen tanulnak, valamint azt, hogy tényleges hallgatói az egyetemnek.

— Az összes vasuti nyugdíjasok figyelmébe! A „Societatea pentru Ajutor Mutual a Pensionarilor din Arad și Județ (Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesülete), Bulevardul Regina Maria 18. Értessítjük a volt MAV., ACSÉV-tagjainkat, akik a vasuti szabadjegyeket általunk kérelmezték, hogy azok megérkeztek és az arcképes igazolványok felmutatása mellett irodánkban a hivatalos órák alatt átvehetők. Teodor Stan, elnök.

Új elemi iskolát avatott vasárnap Muráselel—Zsigmondháza lakossága

Lélekemelő ünnepség keretében avatták fel vasárnap délelőtt 11 órakor a Muráselel—Zsigmondházi új elemi iskolát, amelyet Chirlea Anton ottani lakos által hagyott alapítványból emeltek. Az 1916-ban elhunyt jómodu birtokos tervét hozzátartozói, közöttük Versigan Aurel rendőrkapitány, lelkes odaadással támogatták és áldozatkész hozzájárulással sikerült is felépíteni az új iskolát, amelyet ünnepélyes keretek között vasárnap avattak fel. Popovici Nicolae dr. teológiai tanár vezetésével végezték el az egyházi besztertelést. Popovici Nicolae dr. mondotta az első beszédet, amelyben vázolta az új iskola jelentőségét. Ezután Igrisan Lazar tanfelügyelő mondott beszédet majd Cristea Nicolae a tanítótestület elnöke szólalt fel. Végül Stoica Lazar az új iskola igazgatója beszélt és hangsúlyozta az iskola fontosságát. A hatósági vezetőkön kívül nagyon sokan jelentek meg az iskolaavatáson, amelynek építését Muráselel—Zsigmondháza bírja, Sandor de Vist ezredes, nagy részben elősegítette.

— Eljegyzés. Braun Erzi és Bauman László jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— JÓNÁS ALADÁR BUTORKIALLITÁSÁT el ne leledie megtekinteni, melleltt butorait megvásárolja.

— Hadköteles ifjak figyelmébe! Az elsőkerületi rendőrség felszólítja mindazokat a kerületében lakó 1916-ban született hadköteles ifjakat, akik még nem kapták meg a katonai behívójukat, hogy legkésőbb február 27-ig jelentkezzenek a rendőrkészúra épületében levő 53. számú szobában, ahol átvehetik behívójukat.

Bucurestibe Pensiunea

Victoriei-ba
Str. Regala No. 1. Sarok
Academiei 33-35 VII ik
emelet — Telefon 5,37/43

— A Vörös Kereszt Egyesület elnöksége ezúton kéri fel mindazon hölgyeket, akik hadiönkéntesi ápolónői tanfolyamon résztvesznek, hogy a jövőben minden hétfő és csütörtök délután 5 órakor pontosan és teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Hétfőn a katonai, csütörtökön pedig a polgári orvosok tartanak rendkívül fontos és érdekes előadásokat a szülészeti kórházban.

— Dr. Németh hazaérkezett. Ismét rendel. Str. Eminescu 17.

Kutya-siatárium Aradon

A városban az utóbbi időben ismét veszett-kutyák garázdálkodnak. A kóbor eber száma is nagy arányban elszaporodott. Ezek a körülmények arra készítették a város állatorvosi hivatalát, hogy szigorú ebzárlatot rendeljen el. Az ebzárlat május 11-ig tart. Ezen idő alatt a város belterületén megegett húst helyeznek el az utcákon, míg a külvárosokban a Diana-vadásztársaság öre jár rendszer kíséretében és a kóbor állatokat agyonlövők.

— Leendő anyák, kiknek különös gonddal kell arra ügyelniük, hogy bélműködésük rendben legyen, ezen célt úgy érhetik el, ha időközönként reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

— Dr. Krepl fogorvos külföldi tanulmányutjáról visszatért, ismét rendel. (Str. Horia 8.)

Kötelező tegezés

az olasz ifjuság számára

Mint Rómából jelentik, a fasiszta párt titkára rendeletet adott ki, hogy az ifjusági szervezetek tagjai tegezzék egymást. A tegezés úgy szóban, mint írásban, fiúk és lányok között is kötelező. A feljebbvalókat magázni kell, ezek azonban tegezik a rendelkezésük alatt álló ifjuságot. Az ugyanazon nemű és rendfokozatu vezetők között a tegezés szintén kötelező, de a férfi és női vezetők továbbra is magázhatják egymást.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WISZ gyógyszer-tár, Piata Avram Jancu 12. (Tel. 15-20.)

JANKA gyógyszer-tár, Bulev. Reg. Ferdinand 25. (Tel. 11-00.)

Dr. DICK gyógyszer-tár, Str. Marasesti 1. (Tel. 17-48.)

Lemondott Eden angol külügyminiszter

— Hétfőn tárgyalások kezdődtek Chamberlain és Grandi között —

London. EDEN angol külügyminiszter vasárnap este 17 óra 30 perckor benyújtotta lemondását CHAMBERLAIN miniszterelnöknek. Utána megjelent lord CRANBORNE külügyi államtitkár is a Downing Streeten és szintén benyújtotta lemondását. A miniszterelnök Sir John SIMON kincstári kancellárt hívta magához, aki egyúttal miniszterelnök helyettes is. Ugy tudják, hogy a miniszterelnök Sir John SIMONT bízza meg ideiglenesen a külügyminiszteri tárca ügyeinek ellátásával. CHAMBERLAIN elfogadta úgy EDEN, mint CRANBORNE államtitkár lemondását. A lemondás csak akkor válik véglegessé, ha azt VI. GYÖRGY király is elfogadja. Az uralkodó, aki vidéken tartózkodott, vasárnap délután visszautazott Londonba. Ujabb hírek szerint HALIFAX lord vette át EDEN örökét.

EDEN lemondott külügyminiszter elhatározta, hogy hétfőn az alsóházban felszólal és ott hozza nyilvánosságra lemondásának indokait. Ugyanakkor CHAMBERLAIN mi-

niszterelnök is felszólal.

Antony EDEN volt külügyminiszter levelet intézett CHAMBERLAIN miniszterelnökhöz. A levélben EDEN hangoztatja, hogy az utóbbi napokban közte és a miniszterelnök között messzemenő véleményeltérés mutatkozott egy rendkívül fontos kérdésben. Miután a miniszterelnök vele teljesen ellenkező álláspontra helyezkedett, le kellett vonni a következményeket. EDEN levelében hangsúlyozza, hogy fokozottabb mértékben érzi annak a véleménykülönbségnek a súlyát és nagy horderejét, amely az ő álláspontját elválasztja a miniszterelnök nézetétől. Azért határozta el a visszalépést, mert az ország érdekei így kívánták. Levele végén EDEN köszöni CHAMBERLAIN miniszterelnöknek az eddigi támogatást.

CHAMBERLAIN miniszterelnök rövid levélben válaszolt, amelyben köszönetet mondott az országnak és a kormánynak teljesített munkásságáért.

Anglia elismeri az abessziniai olasz hódítást?

Az Observer című lap jelentése szerint az angol minisztertanácsban kialakult az a vélemény, hogy Anglia elismeri az abessziniai olasz hódítást. Az abessziniai olasz hódítás elismerésére Genfben a Népszövetség ülésén az angol kormány fog javaslatot tenni.

Grandi olasz nagykövet Chamberlain miniszterelnök meghívására ma délelőtt 11 órakor megjelent az angol miniszterelnökség palotájában. A miniszterelnök dolgozószobájában Chamberlain kivül ott volt Halifax lord, aki megbízást kapott az angol külügyminiszterium ideiglenes vezetésére. Grandi megérkezése után azonnal megkezdődtek a tanácskozások. Ezt megelőzően Chamberlain miniszterelnök hosszabb sétát tett a St. James palota parkjában és a közönség, amely hamarosan felis-

merte, lelkesen megéljenzte. Az, hogy a miniszterelnök délelőtt tett sétát, azt jelentette, hogy a délelőtti órákban nem jelent meg a királynál. Közben azonban Eden felkereste a külügyi hivatalt és fél óras megbeszélést folytatott Vansittarddal, az angol kormány állandó külügyi tanácsadójával.

Eden angol külügyminiszter lemondása Európaszerte az érdeklődés központjában áll. Az angol sajtó állásfoglalása a lemondás tekintetében nem egyhangu. A munkáspárti Daily Herald Edent a népszövetségi eszme vértanújának mondja és úgy tudja, hogy a volt külügyminiszter a sok izgalmas esemény után most három hónapra magánéletbe vonul vissza fáradalmainak kipihenésére. A Newyork Chronicle a béke bajnokaként üdvözli Edent.

Háromtagu bizottság viszi Bucurestibe Aradról a felülvizsgálásra kerülő külföldi eredetű orvosi és gyógyszerészeti diplomák igazoló-okmányait

A külföldi származású orvosi és gyógyszerészeti diplomák felülvizsgálása ügyében beadandó bizonylatok eljuttatása ügyében a város érdekelt orvostársadalma hétfőn délután népes gyűlést tartott a főorvosi hivatalban Cucu Vasile dr. városi főorvos elnöke alatt. Cucu Vasile dr. ismertette a megjelentelekkel hogy az illetékesek két kategóriát állapítottak meg. Az első csoportba azokat a külföldi diplomájú orvosokat és gyógyszerészeket osztották be, akik 1919. január elseje előtt a csatolt területeken orvosi, vagy gyógyszerészeti gyakorlatot folytattak. Az ebbe a kategóriába tartozók csak az orvosi diplomájuk és az állampolgársági bizonyítványuk eredetijét kötelesek bemutatni a miniszteriumban. A második csoportba tartozó külföldi diplomájuktól az alábbi okmányok csatolását kéri: a) Születési bizonyítvány, b) állampolgársági bizonyítvány, c) büntetlenséget igazoló okirat, d) érettségi bizonyítvány, e) orvosdoktori diploma, f) nosztrifikálási okmány, g) a szabad gyakorlati jogot hirdető Monitru Oficial, h) tanulmányi bizonyítvány (index) és i) szabad gyakorlati jogról szóló bizonyítvány. A felsorolt iratok eredeti példányait kell eljuttatni a miniszteriumhoz. Amennyiben az érdekeltek vissza akarják kapni okmányaik eredeti példányát, úgy azok beküldésével egyidejűleg minden okmányukról közjegyző által készített hiteles másolatot kell mellékelniük. Az idegen nyelven (a latin nem számít idegen nyelvnek) írt okmányokról friss, közjegyzőnél történt fordítást kell készíttetni és azokat is el kell juttatni a miniszteriumhoz.

A gyűlés során az érdekeltek úgy határoztak, hogy okmányaik háromtagu küldöttség útján juttatják el a miniszteriumhoz. A bizottságot Cucu Vasile dr. városi főorvos vezeti és annak tagjai

Teohari Petre dr., valamint Zimmermann Armin dr. orvosok. Mindazok az orvosok, akik a bizottság útján óhajtnak eljuttatni okmányukat, az utóbbi később február 26-ig, szombat délig juttassák el a városi főorvosi hivatalhoz, mert a bizottság hétfőn délelőtt utazik a fővárosba.

Ujjalakult részben a Nadlac—nagy-laki Önálló Iparosok Otthonának vezetősége

A Nadlac—nagy-laki Önálló Iparosok Otthona vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését, másodszeri összehívásra. Karácsonyi Géza elnök elnöki jelentése, valamint a mérleg és zárszámadások után került sor az ellenőrök újbóli megválasztására, tekintve, hogy a tisztikar és a választmány megválasztott időtartama még nem járt le. A választás után az egész vezetőség a következőképpen alakult: Elnök: Karácsonyi Géza, alelnök: Hodász János, jegyzők: Rózsa András és Chicin Nicolae, pénztárnok: Hrdlicska János, háznagy: Szuhánszky János, házbiztos: Iván Mihály, cenzorok: Csizik János, Mucsi Sándor, Ghenghiu Mihail, könyvtárnokok: Szabó Andor, Slajhó István. Választmányi tagok: Horváth József, Hodász István, Császtvai Mihály, Negreu Gheorghe, Pista Nicolae, Éder Lajos, Jacsánszki János, Gaál Géza, Orádan Nicolae. A napirendi ügyek elintézése után az elnök továbbra is kitaró és vállvetett együttműködésre biztatta a vezetőséget.

Hitler háromórás beszéde a mai Németországról és külpolitikai kapcsolatairól

— „A német nép nem óhajtja a háborút, — de nem is fél tőle“ — A német vezér és kancellár a német-osztrák viszony alakulásáról —

Berlinből jelentik: A birodalmi főváros és egész Németország vasárnap Hitler vezér és kancellár nagy beszédének jegyében állott. A legutóbbi ausztriai eseményekre és a hozzájuk fűzött különböző külföldi kommentárookra való tekintettel nemcsak a német birodalom, hanem az egész világ közvéleménye feszült izgalommal várta a beszédet. A birodalmi gyűlés ülésterme és karzatai zsúfolásig megteltek. A diplomaták páholyában a diplomáciai testületnek majdnem valamennyi tagja megjelent. Hitler kancellár közvetlenül az ülés megkezdése előtt érkezett meg a kancellári palotából a Kroll-Operához, ahol több ezer főnyi tömeg lelkes Heil!-kiáltásokkal üdvözölte. Rögtön azután, hogy Hitler kancellár elfoglalta helyét, Göring megnyitotta az ülést és átadta a szót Hitlernek, aki teljes három óra hosszat beszélt.

Személyi változások, külpolitikai kapcsolatok

— A birodalmi gyűlés mai napra történt összehívásának két oka volt — kezdte meg beszédét Hitler kancellár — először több személyi változást helyesebbnek tartottam január 30-a után és nem előtt keresztülvinni, másodsorban szükségesnek tartottam külpolitikai kapcsolataink egy bizonyos területén előbb még a helyzet sürgősen szükséges tisztázását létrehozni. Mai beszédem visszapihlantás és előzetekintés lesz.

— Másfél évtizeden, át nehezedett népünkre — folytatta Hitler kancellár — történelmünk legnagyobb összeomlásának nyomozó sulya.

— Nemzetünk történelmének legnagyobb változása, amelynek jelentőségét a világ többi része is kezdi lassan felismerni, minden legkisebb rombolás és véres zavargás nélkül ment végbe, holott más népeknél a legnevetesebb okokból is napirenden voltak és vannak ilyenek. A legkisebb szenvedés árán a legnagyobb hatást akartuk elérni. De bármilyen fegyelmet és tartózkodást tanúsított a nemzeti szocialista mozgalom a forradalom megvalósításában, meg kellett érniük, hogy bizonyos külföldi sajtó valósággal elárastotta az új birodalmat hazugságokkal és rágalomokkal. Aki ilyen órában kötelességének érzi egy nép vezetésének átvételét, az nem felelős parlamenti szokások törvényeinek, azt nem köti valamilyen meghatározott demokráta felfogás, hanem kizárólag a ráháruló küldetés irányítja.

— A német nép — mondotta Hitler — saját vezetésének és saját munkájának köszönheti, hogy a német gazdasági életet ma megmentettnek lehet tekinteni. A külföld semmivel sem járult hozzá ehhez.

— Amikor a birodalom vezetését átvettem, a munkanélküliek száma jóval több volt hatmilliónál. A munkanélküliekhez tartozó családtagok száma több, mint 15 millió volt. E kérdés megoldásánál nemcsak arról volt szó, hogy 15 millió embernek pénzt adjunk a megélhetéshez, hanem hogy mindenekelőtt hozzákezdjünk azoknak a javaknak a termeléséhez, amelyeket ezért a pénzért megvásárolhattak. A nemzeti szocialista gazdasági program tehát egyáltalában nem pénz — hanem elsősorban termelési program.

Hitler kancellár ezután részletes számadatokban sorolta a nemzeti szocializmus gazdasági sikereit. A kancellár megállapította, hogy ugyanilyen méretű fellendülés tapasztalható a termelés, kereskedelem és közintézmények egyéb ágazataiban is. Ez az eredmény néhány év múlva óriási mértékben meg fog gyarapodni, amikor a négyéves tervet már végrehajtották.

A német élet fellendülését bizonyító adatok befejezésül a kancellár rámutatott arra, hogy milyen hatalmas emelkedés mutatkozik a születések számánál. Németországban 1932-ben 970.000 gyerek született. Ez a szám azóta minden évben gyarapodott és 1937-ben 1.270.000-re emelkedett. Amióta tehát a nemzeti szocialista párt átvette a hatalmat, a német gyermekek száma kerekén 1.160.000-rel emelkedett.

Acéllal a határon

— Gondunk volt arra, hogy a nemzetközi uszítókak és kútmérgezőknek munkája ne járjon sikerrel. A lefolyt öt év alatt ugyanis a megalkotott és tehetetlen népből politikailag egységes népet te-
jemtettünk, melyet a legerősebb birodalom hat et

és amely tudatában van nemzetünk küldetésének. És mindenekelőtt megadtuk e német nemzetnek azt a fegyvert, amely biztosíték arra, hogy a nemzetközi sajtó rosszindulatu szándékai a német határon acélfalba ütközzenek.

— A legutóbbi hetekben egyes külföldi lapok azt a számunkra teljesen értelmetlen mende-mondát terjesztették, hogy a nemzeti szocialista párt befolyása hatalmába kerítette a külügyi hivatalt, hogy küzdelem folyik a német véderő és a nemzeti szocialista párt között, hogy a „nemzeti szocialista szárny” rá akarja tenni a kezét a nemzetgazdaságra. Ezek a híresztelések és a forgalombahozott egyéb hasonló sületlenségek mutatják, milyen kevés fogalmuk van ezeknek az embereknek nemzeti szocialista forradalmunk lényegéről. Amikor 5 évvel ezelőtt átvettem a hatalmat, már a leghatalmasabb német párt vezére voltam. Egyik ugynevezett demokráciánál sincs ma olyan politikai mozgalom, amely annyira választóval rendelkezik, mint amennyi annakidején engem támogatót. Nem az volt akkor az első feladatunk, hogy a mi gondolatvilágunkat a német népre rákényszerítsük, hanem arra törekedtünk, hogy ebben a gondolatvilágban az egész német népet egyesítsük. Elsősorban azonban azt tartottam szükségesnek, hogy ismét helyreál-

„Acél és vas fogja védelmébe venni a német népet“

A vezér és kancellár ezután saját nevében és a német nép nevében köszönetet mondott *Blomberg* vezértábornagynak és *Fritsch* vezérezredesnek azért a hűség és lojális együttműködésért, amelyet az új birodalom és hadserege érdekében kifejtettek, majd köszönetet mondott mindazoknak, akik a politikai és katonai vezetői testület megfiatalítása során nemes gondolkodásukról tanubizonyosságot tette átengedték helyeiket.

— Éppen úgy, mint ahogy a béke barátai vagyunk, éppen úgy feltétlenül kitarunk becsületünk és a német nép elvitathatatlan jogai mellett. Bármennyire is sorompóba lépek a béke érdekében, éppen úgy gondoskodni akarok arról is, hogy soha többé ne lehessen meggyöngíteni vagy éppenséggel elvenni a német népek azt az eszközt, amely felfogásom szerint egyedül alkalmas arra, hogy a mostani bizonytalan időkben a legbiztosabban és a legsikeresebben megőrizze a békét. S amikor a világ színe előtt tanubizonyosságot tesz az a német népszöveg és mély békeszeretetről, ugyanakkor nem akarom, hogy bármilyen kétség támadjon abban a tekintetben, hogy ennek a békeszeretetnek nincsen semmi köze az erőltet lemondáshoz vagy éppenséggel a becsületnélküli gyávasághoz. Ha nemzetközi uszítás és kútmérgezés bármikor kísérletet tenne arra, hogy megtörje a német birodalom békéjét, akkor acél és vas fogja védelmébe venni a német népet s a világ közvéleménye villámgyorsan meglátja, milyen egységes szellem tölti meg ezt a birodalmat.

Gyarmati követelések

— Bármilyen eredményt érünk is el azonban a német termelésnek ily nagyarányu fokozásával, ez semmiesetre sem szüntetheti meg a rendelkezésre álló német terület szűk voltának lehetetlenségét, éppen ezért évről-évre erősebben fog elhangzani annak a gyarmati birtoknak a követelése amelyet Németország egykor nem más hatalmaktól vett el és amely e hatalmak számára tárgyilagosan ma teljesen értéktelen. A német nép számára azonban feltétlenül nélkülözhetetlen.

— Bejelentem, hogy: Azért léptünk ki annakidején a Népszövetségből, mert a Népszövetség — hiven születéséhez és kötelezettségeihez — megtagadta tőlünk a jogot az egyenlő fegyverkezésre és ezzel együtt az egyenlő biztonságra. Sohasem fogunk visszalépni a Népszövetségbe, mert nem akarjuk, hogy a világ bármelyik pontján a Népszövetség többségi határozata kötelezzen minket. Egyáltalában nem gondolunk arra, hogy a német nemzetet olyan viszályokba engedjük belesodortatni, amelyekben a német nemzet maga nincs érdekelt. Németországnak eltökélt szándéka, hogy saját érdekében és igényeiben bölcs korlátozás alá veti önmagát. Ha azonban német érdekek valahol komolyan kockára kerülnek, nem fogunk várni, amíg a Népszövetségtől támogatást nyerhetünk,

litsam népünk veszendőbe ment önbizalmát. Azt akartam és azt akarom a jövőben is, hogy a német nép fel tudja mérni saját teljesítőképeségének gyakorlati példáját és saját munkájának eredményeit, hogy a világ többi népeivel szemben nem áll második vagy még alacsonyabb helyen, hanem feltétlenül felel velük mindezeken a valóságos értékekben, — vagyis a szó legnemesebb értelmében velük egyenrangú és következésképpen egyenjogú.

A kancellár ezzel kapcsolatosan rámutatott arra, hogy milyen szükséges volt az egykori országokra és parlamentekre való széttagozódás megszüntetése, majd a következőképpen folytatta:

— A német békehadserőket megszervertük: hazánk területét hatalmas német légitöltővel védelmezi, partjainkat pedig új tengeri hataimunk védi meg.

— Németországban nem áll fenn a nemzeti szocialista állam és a nemzeti szocialista párt problémája és ép úgy nem áll fenn a nemzeti szocialista párt és a nemzeti szocialista véderő közötti viszony problémája sem. Mindenki nemzeti szocialista ebben a birodalomban, aki bármilyen felelősségteljes állást tölt be; a birodalom valamennyi intézménye a legfelsőbb politikai vezetés parancsának engedelmeskedik és a birodalom minden intézménye szilárdan és egységesen áll abban az akaratban és abban az elhatározásban, hogy német nemzeti szocialista birodalmunkat képviselje és ha szükséges, akár utolsó lehetőségig megvédje. Azoknak az elemeknek, akik Németországban már a múltban is a legrosszabb próféták voltak, senki se higgyen. Ebben az országban felelős helyen egyetlen olyan személyiség sem áll, aki kételkednék abban, hogy e birodalom hivatott vezetője én vagyok és hogy a nemzet bizalma révén megbízatást adott nekem arra, hogy bármikor és bármilyen helyen képviseljem.

hanem magunk fogjuk teljesíteni azt a feladatot, amely ránk hárul. Németország el fogja ismerni Mandzsukot. Ez nem jelenti azt, hogy visszautasítjuk az együttműködést más hatalmakkal. Egyetlen állam van, amellyel nem keresünk semmiféle kapcsolatot és ez: Szovjetorszoszág. A bolsevizmusban — ma még inkább, mint valaha — az emberiség romboló ösztönének me-tesesülését látjuk. Tudom, hogy *Eden* külügyminiszter nem osztja ebben a felfogásban. Azonban *Sztalin* ezt a felfogást vallja és azt nyíltan hangoztatja is. Az én szememben *Sztalin* ezidőszertint hitelt érdemlőbb ismerője és értelmezője a bolsevista szándékoknak.

Az osztrák kérdés

— A német birodalommal szomszédos államok közül kettő több mint tízmillió német lelket foglal magában. Összinté meglepéssel állapíthatjuk meg, hogy éppen azzal az állammal való viszonyunkban, amellyel talán a legtöbb ellentétünk volt, nemcsak enyhülés állott be, hanem az évek folyamán sikerült mind őszintébb baráti kapcsolatokat létesíteni. Boldog vagyok, hogy közölhetem önökkel, hogy az utóbbi napokban további megegyezést sikerült elérnünk azzal az országgal, amely sok oknál fogva különösen közel áll hozzánk. Nemcsak a nép azonossága, hanem mindenekelőtt hosszú azonos történelem és közös kultúra fűzi egybe a Német Birodalmat és Német-Ausztriát. Világos volt, hogy az önmagában véve tarthatatlan helyzet egy napon nagyon súlyos katasztrófa előfeltételévé fejlődhetett volna.

— Örömmel állapíthatom meg, hogy ez a felismerés megfelel az osztrák szövetségi kancellár felfogásának is, akit arra kértem, látogasson meg. Ebben az a gondolat és az a szándék vezetett, hogy kapcsolatainkban enyhülést hozjunk létre azáltal, hogy a német-osztrák nép nemzeti szocialista világnézeti részének ugyanazokat a jogokat adják meg, amelyek a többi állampolgárokat is megilletik.

— Azt hiszem, hogy ezzel Európa békéjéhez is hozzájárulunk. E fölfevés helyességének legjobb bizonyítéka azoknak a demokráta világpolgároknak a felháborodott haragja, akik egyébként ugyan mindig a békét hangoztatják, de egyetlen alkalmat sem mulasztanak el, hogy bennünket háborúra ne uszítsanak. Biztosíthatom még önöket arról, hogy kapcsolataink a többi európai és az Európán kívüli államokhoz is vagy jók és normálisak, vagy nagyon barátságosak. Nem kell rámutatnom másra, mint arra a rendkívüli szívélyes barátságra, amely például Magyarországhoz, Bulgáriához, Jugoszláviához és sok más országhoz fűz bennünket. A német nép természeténél fogva nem háborús, hanem katonai nép. Más szóval: nem óhajtja a háborút, csak nem fél tőle.

Hitler kancellár beszéde után Göring, a gyűlés elnöke, köszönte meg a kancellár beszámolóját.

KÖZGAZDASÁG

A tölgy-áru kivitelének ideiglenes betiltását kérik

A pénzügyminisztérium által az utóbbi időben közölt statisztikai kimutatásokból kitűnik, hogy fűrészáru-kivitelünk kedvező módon fejlődött. A felfokozott keresletnek tudható be, hogy az eddigi készletek kimerültek az elmúlt két évben és a cégek nagy többsége már nem tud eleget tenni a külföldi megrendeléseknek, annak ellenére, hogy maximális teljesítőképességgel dolgoznak. Főképpen a tölgy áruban szokatlanul nagy a kereslet, úgy, hogy attól kell tartani, hogy a tölgy túlzott kitermelése kárára lehet az ország mezőgazdaságának. Ennek tudható be, hogy az „Argus” legutóbbi számában behatóan foglalkozik a problémával és azt javasolja, hogy leltározzák sürgősen a tölgyfaerdőket és mindaddig, amíg ez a munka tart, tiltsák be ideiglenesen a tölgy-kivitel.

Február 28-ig lehet benyújtani az adóvallomásokat

Február 28-án jár le az a határidő, melyen belül a kereskedők, iparosok, szabadfoglalkozásúak, valamint mindazok, akik évente esnek adókövetés alá, be kell nyújtásuk adóvallomásukat. Azokat, akik ezen határidőn belül adóvallomásukat nem nyújtják be, súlyos büntetésben részesítik. Az adóvallomás idejében való benyújtása egyébként az adózó érdeke is, mert ezáltal megkönnyítik a pénzügyi hatóságok munkáját és elkerülnek a hivatalból való megadóztatást, ami viszont kedvezőtlen lehet számukra. A pénzügyminisztérium ezért ezúton is ismételtten felhívja az érdekelteket az adóvallomások idejében való benyújtására.

Az Aradmegyei Takarékpénztár közgyűlése

Az Aradmegyei Takarékpénztár tegnap délután tartotta intézeti helyiségében 67-ik évi rendes közgyűlést. A közgyűlésen a részvényesek nagy számban jelentek meg és jelen volt *Tamașdan Vasile*, a Banca Natională fiókjának igazgatója is.

Az igazgatóság jelentésének felolvasása után a közgyűlés egyhangúlag jóváhagyta a zárszámadásokat és elfogadta az igazgatóság nyereségfelosztási javaslatát, mely szerint az 1937. üzletévre az intézet bruttó 20.12 lei, azaz netto 17 lei osztalékot fizet. A szelvények 1938. évi február hó 22-től kezdve az intézet központi pénztáránál valamint páncsota-i kirendeltségénél és ineu-i fiókjánál kerülnek beváltásra.

— **A Consum legújabb száma** részletes adatokat sorol fel a hazai ipar fejlődéséről és hivatalos adatokkal igazolja, hogy Románia 1936. évi ipari termelésének értéke meghaladja az 51 milliárd leit. Az elmúlt hét főbb gazdasági eseményeiről részletes cikkeken számol be a Consum legújabb száma, amely minden héten közli a legfrissebb árjelzéseket. Kérjen mutatószámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu Nr. 3.

— **A GABONAKIVITEL ALAKULÁSA.** Brâncovici tanár, a gabonaexportőrök szövetségének elnöke, meghallgatáson jelent meg Ionescu-Sisegi földmívelésügyi miniszternél, akit tájékoztatót a gabonakivitel helyzetéről. A buzaértékesítési hivatal kimutatása szerint február 15-ig buza-kivitelünk a következőképpen alakult: Exportált mennyiség 643.456 tonna, kivételre váró mennyiség: 95.126 tonna.

— **A Societatea Pensionarilor Publici și Particulari din județul Arad.** Str. A. Mocioni 12. (A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyűlése) felhívja azon tagjait, akik szabadjegyüket még nem vették át, hogy azokat f. hó 25-én, pénteken délután az egyesület helyiségében vegyék át. Egyben értesítjük tagjainkat, hogy szombaton, f. hó 19-én délután 4 órakor választmányi ülést tartunk, amelyre annak tagjait ezennel meghívjuk. Az elnökség.

Állandó butorkiállításomat
bármikor megtekintheti,
minden vételkötelezettség nélkül

JONÁS ALADÁR

Arad, Str. Consistoriului 42.
Telefon: 20-72

SPORT KOZLONY

Revansot vett a Gloria a Chinezulon, az AMEFA vereséget szenvedett a Ripensiatól

— Szemfüles volt a Gloria-csatársor — Gólképtelen az AMEFA-kvintett —

Arad két ligacsapata vasárnap Timișoara — Temesvárott vendégszerepelt. A Gloria revansmérkőzést játszott a Chinezul-ILSA-val és az aradi csapatnak sikerült visszaadnia a kölcsönt: egységesebb játékkal rávert a Chinezulra. Az AMEFA szintén revansot játszott a Ripensia ellen és a munkáscsapat csak balszerencsésének köszönheti a vereséget, mert a mutatott játék alapján legalább döntetlent érdemelt volna.

A két mérkőzésről alábbiakban számolunk be:

Gloria—Chinezul-ILSA 3:2 (1:1)

Chicin bíró sipjelére így álltak fel a csapatok: Gloria: Theimer—Varjassy, Volentir—Micola, Dobra, Lupas—Igna, Tudor, Fritz, Henegar, Mercea. Chinezul-ILSA: Schmidt—Tiffert, Kohl—Nagy, Héritz, Demetrovici—Szilárd, Hoffmann, Thierjung, Bajusz, Tabac.

A Gloria lendül támadásba és a 11. p. meg is szerzi a vezetést. Igna fut el pompásan, lövősszerű beadását Schmidt elvételi (1:0.) A 29. p. egyenlít a Chinezul-ILSA. Hoffmann indítja Szilárdot, aki félmagas lövéssel védhetetlenül küldi hálóba a labdát (1:1.)

Helycsere után a Chinezul-ILSA már hátrózottabb, de a Gloria védelem remek. A 15. p. Fritz kiteszi Merceat, a szélső lövése Schmidttől kipattan, Fritz és Tiffert startolnak és hálóba sodorják a labdát (2:1). A 18. p. újból egyenlít a Chinezul-ILSA. Tabac fut el jól és ivelt beadása Szilárd fejéről jut a hálóba (2:2.) Két perccel a befejezés előtt szerezte meg a Gloria a győzelmet jelentő gólt, Dobra Fritzhez játszik, a center lassú lövést küld a kapu felé, de mielőtt a labda Schmidthez érne, a szemfüles Henegar otterem és előle bepöcköli a hálóba. (3:2.)

A Gloria védelme nagyszerűen játszott, Theimer jól védett, Volentir, de főleg Varjassy remekeltek. A fedezetsorban Dobra a legjobb, de Lupas is kielégített. A csatársorban a két szélső nagyszerű, a belsők csak helyenként mutattak említésreméltót. A Chinezul-ILSA védelmében Schmidt jó védések mellett sokszor hibázott is, a háttvédek keményen, de szorgalmasan játszottak. A fedezetsorban a két oldalhálfi érdemel dicséretet, míg elől éppúgy, mint a Glóriában — a szélsők tüntek ki. Chicin jól látta el feladatát.

Ripensia—AMEFA 1:0 (1:0)

A Ripensia a mérkőzés folyamán többet támadott az AMEFA mintha nem játszott volna túlnagy igyekezettel. Így is a mutatott játék alapján a döntetlen realisabb eredmény lett volna. A csapatok Milivoiu bíró sipjelére a

következőképpen álltak fel:

Ripensia: Pavlovici—Bürger, Chiroiu—Nagy, Kotormány, Gál—Bindea, Beke, Marksteiner, Lazar, Dobay. AMEFA: Gerold—Kovács, Buibas—Szurgyi, Szabó Béla, Szaniszló—Cucula, Praszler, Perneki, Dvorzsák, Batrin.

A piros-feketék kezdik a játékot, de már a 6. p. a Ripensia megszerzi a mérkőzés egyetlen gólját: Kotormány előadását Dobay a balösszekötő helyéről váratlanul rálövi és a labda a későn vetődő Gerold mellett a hálóba kerül (1:0.) A Ripensia támad, de Szaniszló jól fogja Bindeát, majd Praszler bombája kerüli el a Ripensia kapuját. Az AMEFA összekötők hátul is segítenek a védelemnek, majd Batrin hibáz biztos helyzetből, Gerold fog szépen egy szögletet, majd ismét a Ripensia van a módó fölényben.

Szünet után Schwarz játszik Marksteiner helyén, de a játék ekkor már nem éri el az első félidő színvonalát. A 20. p. Cucula jól fut el, lövését Pavlovici előbb ejti, majd megfogja. Változatos a játék, de komoly gólveszélyt jelentő akció nincs.

A Ripensia védelmében Pavlovici válogatott formában van, a háttvédek, főleg Chiroiu, megbízhatók. A fedezetsorban Nagy volt a legjobb, a csatárlánchan pedig Bindea a legveszélyesebb. Az AMEFA védelmében Gerold a gólnál hibázott, különben jó volt. Buibas és Kovács kielégítették, a fedezetsorban azonban csak Szaniszló volt megbízható. A csatársorban a szélsők érdemelnek említést, kívülök csak Praszler vétette észre magát. Milivoiu nem csinált nagyobb hibát.

Szombaton kezdődik

az Unirea Tricolor—Rapid mérkőzéssel a nemzeti bajnokság tavaszi fordulója. A többi mérkőzést vasárnap bonyolítják le. A két csoport programja a következő:

I. csoport: AMEFA—Jiul, Unirea Tricolor—Rapid (szombaton), Chinezul, ILSA—Dacia Unirea, Olimpia—CAO, Phoenix—Victoria.

II. csoport: Sp. Studentesc—Gloria, Juventus—Ripensia, Universitatea—Vulturii, Dragos Voda—Venus, Crișana—ACFR.

A kerületi elsőosztályu bajnokságban vasárnap az SGA—Intelegerea mérkőzés kerül lejátszásra.

Döntetlen a Budapest-Páris városközi mérkőzés

— Budapest — Páris 1:1 (1:1) —

Páris. A Parc des Princes stadiont mintegy 35.000 néző övezte körül és a két csapat mérkőzése izgalmas küzdelmet hozott. Leclercq bíró sipjére így álltak fel a csapatok:

Budapest: Sziklai (Háda)—Korányi, Bíró—Lázár, Szücs, Dudás—Béky (Zsengellér), Vincze, Kállai, Kalmár, Titkos. **Páris:** Gonzales—Depuis, Zabalo—Meuris, Jordan, Diagne—Moulet, Simonyi, Couard, Veinante, Máthé.

Iramos játék után a 20. p. vezetéshez jut a magyar csapat: Titkos fut el, beadását Vincze átéli és Béky 16 méterről éles lövéssel küldi a labdát a hálóba (1:0.) Az egyenlítés a

34. p. következik be: Diagne, a párisiak néger fedezete 16 méterről lö. Sziklai csak kiütni tudja a labdát, amelyet Moulet értékesít. (1:1.)

Szünet után a játék irama alábbhagy, ekkor a magyar csapat valamivel többet támad, de a franciák is kiveszik részüket a támadásból.

A budapesti együttesből csak a két kapus: Sziklai és Háda, valamint Korányi és Bíró dicsérhető. A francia együttesben Diagne a mezőny legjobbjára, de a Veinante—Máthé balszárny is ragyogóan játszott. Leclercq bíró jól vezette a mérkőzést.

A CAA rávert az USA-ra

— ez az edzőmérkőzések meglepetése

Vasárnap több komolyabb edzőmérkőzést bonyolítottak le a csapatok és néhány mérkőzés meglepetést hozott. Így az atléták váratlan győzelmet arattak a C) ligás USA felett, az Unirea pedig rávert a Titanusra. A tornászok a Transilvániát, az Intelegerea a Crisana-t győzte le, a Hakoah pedig a Sparta ellen nyert. Beszámolónk a következő:

CAA—USA 4:2 (3:1.) Megérdemelten győzött a CAA Incze (2), Kozsnyica és Zöldy (öngól) góllaival, az USA góljait pedig Szinder I. és Kossik szereztek.

Unirea—Titanus 2:0 (1:0.) Meglepetészerű, de megérdemelt győzelem. Az első félidőben Tenoel, szünet után Kiss volt eredményes.

SGA—Transilvania 2:0 (0:0.) Csapkodó játék után győztek a tornászok. Tóth és Gherman szereztek a gólokat.

Intelegerea—Crisana 3:1 (0:1.) Élénkírámu játék. A gólokon Sárközi, Vágási és Merkli, illetve Morar osztoztak.

Hakoah—Sparta 3:2 (1:2.) Nívós játék után győzött a Hakoah. Góllövők: Grünfeld, Bahner és Bundi, illetve Kiss és Petz.

Az SGA nyerte a tornász-csapatbajnokságot

Vasárnap bonyolították le a Moise Nicoara liceum tornatermében a kerületi tornász-bajnoki versenyt, amelyen négy csapat állt starthoz. A csapatversenyben a következő sorrend alakult ki: 1. SGA, 2. Astra, 3. Hakoah, 4. Titanus. Az egyéni versenyben Linták (Astra) győzött Pscherhoffer (SGA) és Matuschek (SGA) előtt. Valamennyi tornász pompásan dolgozott és a szépszámu közönség meleg ünneplésben részesítette a versenyzőket. A verseny után az SGA és a Hakoah hölgy-tornászai bemutató gyakorlatokat végeztek nagy tetszés mellett.

Kanada a jégkorong világbaajnok

Prágából jelentik: Hatalmas érdeklődés mellett bonyolították le a jégkorong világbaajnokság döntő mérkőzését, amelyen Kanada csapata 3:1 arányban győzte le Angliát. Anglia egyébként megnyerte az Európabajnokságot, miután ugy Csehszlovákiát, mint Németországot legyőzte. A világbaajnokság harmadik helyét Csehszlovákia biztosította, amely Németország felett 3:0 arányban diadalmaskodott.

Nurmi nyakkendő árul

Helsinki jelentés szerint Nurmi, a csodafutó uridivatüzletet nyitott. A Mikondatu 5. alatt van az üzlet s cégtábláján ez a felirat ékeskedik: „Paavo Nurmi O. Y. Herrainvaatehtimo-Herrekiperiing”. Két csinos, egyéni uniformisba öltöztetett leány szolgál ki az uridivatüzletben, de ha sok a vevő — és Nurmi igazán nem panaszkodhat — a csodafutó is szívesen mutat vásárlóinak egy-egy szép nyakkendőt. Nurmi egyébként most lett 40 éves.

Emlékezés

Most egy éve halt meg Meisl Hugó, az osztrák futball világhírű vezére, aki az egész világon legnagyobb szaktekintélye volt a labdarugósportnak. Amíg irányítása alatt állt az osztrák futball, éppen olyan világhírű volt, mint a vezére. Meisl Hugó válogatott csapatát Wundermannschaftnak hívták az egész világon, s a csapat rá is szolgált erre a hízelgő jelzőre. Szinte tökéletesen kultiválta ezt a szép és érdekes sportot és számos, jelentős nemzetközi sikerrel bizonyította be felsőbbiségét.

Amióta Meisl Hugó meghalt — hanyatlásnak indult az osztrák futball. Az egykori „Wundermannschaft”-nak már csak az árnyéka van meg és hiányzik az a biztos ítélőképességű kéz, amely sokszor kis csapatból, ismeretlen nevű futballistákat emelt ki a Wundermannschaft számára. Az osztrák futball legutóbbi mérlege bizony nagyon gyenge: kikapnak Csehszlovákiától, a tíz emberrel játszó magyar csapattól, viszont az ugyancsak tíz emberrel játszó lett válogatottat csak verejtékesen tudták legyőzni egy góllal s éppen ilyen nehéz győzelmet arattak Svájc felett is.

Bizony, Meisl Hugó nagyon hiányzik...

O Eredmények az ország minden részéből. Timișoara—Temesvár: CAMT—Electrica 1:1 (1:0), Banatul—Galvani 3:2 (3:2), Fratelia—III. ker. 6:1 (1:0), Cluj—Kolozsvár: Victoria—CA Cluj 6:1 (5:0), Haggibor—Avram Iancu 2:2 (1:1), Oradea—Nagyvárad: CAO—Electrica 7:2 (4:1), Baia Mare—Nagybánya: Phoenix—Stăruința (Oradea—Nagyvárad) 4:1 (2:1), București: Unirea Tricolor—Venus 3:2 (1:1), Bombameglepítés a bajnokcsapat versége, Alexandrescu (2) és Mihaiescu, illetve Humis és Gruin a góllövők, Juventus—STB 4:3 (2:0), Ploesti: Sp. Studentesc—Tricolor CFPV 3:1 (2:1), Prahova—ACFR 2:2 (0:0), Galati: Rapid—Gloria CFR 4:2 (1:2), Carei—Nagykároly: Victoria—Olimpia 2:0 (1:0).

O Banat ökölvívót fölényesen győztek. Vasárnap bonyolították le Timișoara—Temesváron a Banat—Ardeal—Erdély elleni ökölvívó mérkőzést, amely Banat fölényes, 16:0 arányú győzelmét hozta. Indru, Istrate, Burducea, Petschovsky, Savici, Babos, Nisu és Lungu szereztek a győzelmeket.

O Gerevich Aladár nyerte az MTK jubiláris kardvívóversenyét. Vasárnap bonyolították le az MTK jubiláris kardvívóversenyét, amelyen a magyar Gerevich Aladár nyert 6 győzelemmel Kovács és Maszlay előtt, akik szintén 6-6 győzelmet értek el.

O Külföldi labdarugó eredmények. Ausztria: Rapid—FAC 3:0, Admira—WSC 1:1, Wacker—Simmering 8:3, Vienna—Fav. AC 1:1, FC Wien—Austria 2:2. Olaszország: Livorno—Bari 1:0, Napoli—Fiorentina 3:1, Lazio—Bologna 2:0, Juventus—Lucchese 1:0, Roma—Atalanta 2:1, Milan—Ambrosiana 1:0, Liguria—Genova 2:0, Triestina—Torino 1:0. Csehszlovákia: Zsidenice—Nachod 5:1, Bratislava—Viktoria Pilsen 3:2, Slavia—Kladno 5:0, St. Ostrava—Sparta 3:2.

O Burdan a fővárosi Metropolitában. Burdan, a Venus volt válogatott kapusa, a fővárosi Metropola egyesület labdarugó csapatának edzései vezeti és egyben játékos is lesz a csapatnak.

O Az ökölvívó válogatott turája. Románia amatőr ökölvívó válogatottja hatalmas turát bonyolít le. Tizenegy mérkőzésre áll ki több francia, belga és svájci városban.

Legújabb könyvek

— J. E. Neale: Angliai Erzsébet. A világtörténelemnek kevés olyan érdekes, sokat vitatott, izgalmas és eredeti alakja van, mint Erzsébet királynő, VIII. Henrik leánya a nagy angol világbirodalom igazi megalapítója. Már a kor is, amelyben élt, a legvárásosabb, legduzzadóbb erejű, legkülönösebb korok közül való: késői renaissance, a nagy felfedezések, Shakespeare és Bacon kora. Neale, a kiváló angol történelemtudós, mély szakértelemmel és nagy lélek- és történelemkutató erővel írta meg a nagy angol királynő történetét, a körülötte lejátszódó izgalmas eseményeket, Stuart Mária tragédiáját s a hatalmas angol főurak egymással való vetélkedését. Előadása mindvégig eleven s a történelmi adatok tárházában bővelkedő. A világtörténelem nagyjairól írott könyvek közül Neale könyve egyike a legkitünőbbeknek és ismeretekkel gyarapító leghasznosabb olvasmányoknak. Salgó Ernő fordítása hűen adja vissza Neale plasztikus stílusát. J. E. Neale: Angliai Erzsébet c. könyve megjelent az Athenacum életregény-sorozatában, ára füzve 152.— lei, kötve 178.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az Athenacum-kiadványok teljes jegyzékét.

— H. G. Wells: A csodatevő ember. A modern Faust. Egy filozófus mondta egyszer az emberi gondolkodás frappáns jellemzésére: „Ha lehetséges volna az egész világot egy gombnyomással elpusztítani és ennek a gombnak az őrzése a világ legjobb emberére lett volna bízva, bizonyos, hogy ez a legjobb ember már elpusztította volna a világot”. Ez a mondás jut eszünkbe, amikor H. G. Wells: csodatevő emberének esetét olvassuk, mely úgy hat a magyar olvasóra, mint Madách „Ember tragédiájának” egy új színi jelenete: az égi hatalmak kiválasztanak egy szürke, hétköznapi embert és csodatevő hatalommal ruházzák fel. Néhány nap alatt már az egész világmindenség összeomlóban van. Fantasztikusan érdekes a nagy író könyve, mindenki egyhuzamban olvassa végig. A „Modern Faust”, Wells zseniális film-regénye, modern korba helyezi Faust és Margaréta regényét, illetve a fiatalság problémáját. H. G. Wells legújabb műve Rózsavölgyi-kiadásban, pompás kiállításban, 132.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Rózsavölgyi-kiadványok teljes jegyzékét.

Kövesse a trópusok hívását!

14 pompás téli trópusi utazás a Hamburg—America Linie legszébb hajóival az Antillákra, Közép-Amerikába, Mexikó, Florida és az Amazon vidékére

HAPAG világutazása a „Reliance” luxusgőzessel 130 nap — 5 világrész

Eletének legszebb utazása!

Információk prospektusok:

KUNSTLER utazási és vízumirodában
ARAD, Bul. Reg. Maria 24. — Tel. 10-86

Rádióműsor

— Romániai Rádióműsor —

KEDD, FEBRUÁR 22.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezekon, háztartási és gyógyászati tanácsok. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizálásijelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde-hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.05: Műszaki üzenetek. 18.20: Híres zeneszerzők alakjai. Claude Debussy. 19.15: Tudományos időszerecskék. RR: 19.15: Operettzene gramofonlemezekon. A következő szerzők művei: Offenbach, Lehár, Ganne, O. Strauss, Cuvillier. 19.15: RB: Beethoven-ciklus. (Al. Theodorescu hegedű I., I. Jelescu hegedű II., Al. Radulescu mélyhegedű, I. Fotino gordonka). RR és RB: 19.50: Német aktualitások. 20.05: Kézzongorás jazz-hangverseny. 20.35: A rádió zenekara. Vezényel: I. N. Ottescu. 21.20: Rádióegyetem. Ing. I. C. Florea előadása. 21.40: A hangverseny folytatása. 22.30: Hírek, sport. 22.45: A Victor Predescu-zenekar hangversenye. 23.45: Hírek a külföldre franciául és németül.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Az első magyar szingizsgató. Irtó és felolvassa Szentgyörgyi Elvira. 11.45: Időszere divatkérdések. (Felolvasás). 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Weisz Margit zongorázik. Dénes Vera gordonkázik zongorakísérettel. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizálásijelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.40: Hírek. 15.55: A rádió műsorának ismertetése. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Gémes Irén hárfázik. 18.30: Schopenhauer. 19: Lakatos Tómi és Lakatos Misi cigányzenekara. 20.05: Észte-est. 20.45: BSZKRT-zenekar. 21.45: Rádió a rádióról. (Felolvasás). 22: Tarnay-dalok. 22.35: Hírek, időjárásjelentés. 23: Közvetítés a Belvárosi-kávéházból. Szabó Kálmán és jazzhármasa játszik. 23.40: Az eucharisztikus kongresszusok fejlődése. P. Bangha Béla német-, francia- és olasznyelvű előadása. (Viaszfelvétel). 24: Vonósnégysz.

Budapest II. 19—19.25: Mezőgazdasági félóra. 19.30—19.55: Francia nyelvoktatás. (Garzó Miklós dr.) 20—20.45: Hanglemezek. 20.50—21.15: Felolvasás. 21.20—21.40: Hírek. 21.45—23: A rádió szalonzenekara.

SZERDA, FEBRUÁR 23.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezekon, háztartási és gyógyászati tanácsok. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizálásijelentés. 13.10: Déli hangverseny gramofonlemezekon. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, hírek. 14.30: A déli hangverseny folytatása. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.05: Hangverseny román zeneművekből. A Stănescu-testvérek zenekara. 19: Gramofonlemezek. 19.15: A Stănescu-testvérek hangversenye- nek folytatása. 20: Demostene Botez felolvasása. 20.15: Angol zene. A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel: Alfred Alexandrescu. Sandra Cocorăscu és C. Stroescu énekkhangversenye. 21.05: Rádióegyetem. Dr. C. Samson orvosi előadása. RR: 21.20—21.50: Könnyű zene gramofonlemezekon. RB: 21.20: Beethoven-ciklus. Vonóshármas. Trio op. 1. No. 2. RR és RB: 21.50: Gramofonlemezek. 22.30: Hírek, sport. 22.45: A Jean Sibiceanu-zenekar. Közvetítés a „Visoii”-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre franciául és németül.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Itéltető. (Felolvasás). 11.45: Hogyan közlekednek a trópuson? (Felolvasás). 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: A rádió szalonzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizálásijelentés. 14.30: A 2. honvédegyalozred zenekara. 15.40: Hírek. 15.55: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A rádió diákéletéről. 18: Beczássy Judith elbeszélése. (Felolvasás). 18.30: Csorba Dezső és cigányzenekara. 19.35: A fiatal Schiller. Pukánszky Béla dr. egyetemi m. tanár előadása. A verseket Táray Ferenc mondja. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. 1. „Parasztecsület”. Zenéjét szerlette Mascagni P. 2. „Sylvia”. Zenéjét szerlette Delibes. A „Parasztecsület” után kb. 21.40: Hírek. „Sylvia” c. balett kezdete kb. 22.05. A „Sylvia” I. felv. után kb. 22.40: Sportközlemények. A „Sylvia” II. felv. után 23.20: Időjárásjelentés. 0.20: Tánclemezek.

Budapest II. 18.35: Munkásfélóra. (Felolvasás). 19.05—19.30: Az élet meghosszabbítása. Szerb Zsigmond dr. előadása. 19.35—20.15: Jazz-zenekar. 20.20—20.45: Olasz nyelvoktatás. 20.50—21.50: Hanglemezek.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Színház

A színház hírei

* „ROSSZ ASSZONY”. Bókay Jánosnak nagy sikerrel bemutatott vigjátékát „Rossz asszony”-t tűzte ki a színház igazgatósága szerdán estére, olcsó helyárák mellett.

* CSÜTÖRTÖKÖN csak délután tart a színház előadást, mely alkalommal a „Sárgapitykés közlegény” harmincadszor fogja a közönséget szórakoztatni. Helyárák: Páholy 100 lei, földszint 20 lei, emelet 10 és a bélyeg.

A színház heti műsora:

Kedden: Román Opera.
Szerdán este 9 órakor olcsó helyárákkal: „Rossz asszony”.
Csütörtökön délután 5 órakor egységes, olcsó helyárákkal, harmincadszor: „Sárgapitykés közlegény”. Páholy 100, földszint 20, emelet 10 lei és a bélyeg.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejthetetlen nővérem, **Horváth Janka** nyug. tanítónő temetésén megjelentek, sírjára virágot helyeztek és részvétükkel felkerestek, hálás köszönetet mond **Antal Benőné és férje**

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szög csupán 20 lei. :: szó 2 lei

Non petit coeur ie vous attends. 987

ALKALMAZÁS

Rendes mindenes szobaleányt azonnalra felvesszünk. Cim a kiadóban.

Etnikai román kiszolgáló leány, ki magyarul beszél, tricotage-üzlethez felvétetik. Cim a kiadóban. 992

Nőtlen szobainas március 15-re állást keres. Vidékre is megy. Cim a kiadóban. 990

Varrónő, ki elsőrendűen varr fűzőt, melltartót, ruhát és felvéneműt, házakhoz ajánlkozik. Cim a kiadóban. 988

Főiskolai textiltechnikus vállal mindenféle kalkulációt, mint mintarajzolást. Szíves megkeresések „Technikus” címen a kiadóhivatalban.

Intelligens német kisasszony, román nyelvtudással, gyermek mellé ajánlkozik. Cimeket a kiadóba kér. 978

LAKÁS

3 szobás modern, balkonos lakás olcsón kiadó. Str. Cloșca 12. 933

Garzonlakás 2 szoba, elő- és fürdőszoba kiadó május 1-re, volt földes-palota em. Megtekinthető naponta 1—3 között. 991

3 és 4 szobás modern lakások kiadók májusra. Bul. Carol I. 37. 994

2 szobás, elő- és fürdőszobás udvari lakás kiadó. Str. Cloșca 2., (házmaster). 989

Májusra kiadó összkomfortos, 4 szobás, 2 balkonos II. emeleti urilakás. Str. Baritiu 18. 986

Kiadó
4 szobás földszinti lakás a park mellett, Strada Aviator Gheorghescu 11/a.

Teljes komfortos, magasföldszintes, elkülönített 4 szobás modern lakás március 1-re kiadó. Str. Alba Iulia 4-8. (Viadukt közelében). 980

ÜZLET
Járásli székhelyen jóforgalmu vendéglő elköltözés miatt átadó. Cim a kiadóban. 979

VÉTEL ELADÁS
Megvételre keresek azonnalra motorkerékpárt, oldalkocsi nélkül, jó állapotban. Cim: Str. Căpt. Ignat 63.

Friss libazsír eladó. Str. Episc. Ciorgariu 7.

KÜLÖNFÉLEK
Legtöbbnyire selyem rumburger ui ágyminták, továbbá különféle stoffirumbur-árak eladók. Str. Tribunalu Axente 35., I em., ajtó 3. Bejárat az Alexandru Gavra sarkán. 919

LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR 1938.

Megnyitás: március 6.

60%-os
vasúti kedvezmény

a német birodalmi vasúton

Minden felvilágosítást meg ad

„LEIPZIGER MESSAMT”

(Leipzig, Deutschland)

és a tiszteletbeli képviselő:

EUGEN v. ANGERBAUER, Timisoara, I. Str. Gen. Praporgescu 3 szám. Telefon: 70 szám.

Haláleset

elutazás, költőzködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorkat, ruhaneműeket, ágyneműt, matrácot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit, — Vásárolok lakásban és padláson heverő bármilynemű felesleges holmit, lim-tomot stb. Vidékre is megyek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába, vagy lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra hához jövök. Gofdu-uca 5 **Steiner Sándor.**

Uj villa Calea Romanilor-on 3 szoba, elő-, fürdő- és cselédszobás lakással, házmasterlakással (vizvezeték, cserépkályhák és parkett) virágoskerttel, 480 ezer leiért eladó. **Pálmai ingatlanforgalmi iroda,** Bvd. Reg. Ferdinand 58.

Kisebb bérház

belváros aszfaltos uccájában 8x1 szobás lakás vízvezetékkel, évi 26.000 lei hozammal, majdnem telekárban, 225.000 leiért eladó. Egyedüli megbízott **KISS LA JOS „URANUL”** ingatlanforgalmi irodája, Str. Horia 2. Telefon: 25-46.

Legújabb jelentéseink:

Németországban és Olaszországban megelégedést váltott ki az angol külügyek vezetésében beállott változás

Berlinből jelentik: (Rador.) Az Havas iroda jelenti: A német sajtó általános megelégedéssel fogadja Eden távozását Nagybritania külügyének éléről. A National Zeitung a következőket írja:

A Foreign Office erőssége, amelyet oly elkésredetten védtek, elesett. Chamberlain rohammal vette be ezt az erődöt, mert az a politika, amelyet Eden képviselt, nem felelt már meg a külső világ valóságainak.

Római jelentések közlik, hogy az olasz sajtó is nagy örömmel fogadja az angol külpolitika irá-

nyításában történt változást. Chamberlain csatát nyert" — írja a Popolo d'Italia, amely, mint a többi lapok, hangsúlyozza azt az összeférhetetlenséget, amely Eden „statikus politikája” és Chamberlain realista politikája között hat hónapja mind jobban kiéleződött és amely végül is Eden lemondásához vezetett. „Drámáinak” nevezik az olasz lapok azt a módot, ahogy Anthony Eden, az angol külügyek éléről távozott. Nagy elégtétellel veszik tudomásul az olasz lapok, hogy a távozó külügyminiszter utódául Halifax lordot jelölte ki.

Eden drámai beszédében indokolta meg lemondását

Izgalomtól fűtött légkörben ült össze ma déltán az angol alsóház ülése. Az interpellációk során az ifjabb Henderson az új helyzetről kért felvilágosítást. Sir John Simon felállt helyéről és a külügyminiszter helyett ő válaszolt. Kijelentette, hogy osztrák forrásokból nyert felvilágosítások szerint a berchtesgadeni megbeszélések eredményeként nem szövegeztek meg szerződéses okiratot és ezért ilyen nem is tesznek közzé. A meggyezés fő pontjai közé tartozik, hogy Schuschnigg osztrák kancellár messzeemenő békitő intézkedéseket tesz Ausztria belső nyugalmának előmozdítására, másrészt Németország hatálybaléptette azt az ígéretét,

hogy nem avatkozik bele Ausztria belügyeibe.

Henderson arra a kérdésre, hogy mit cselekszik az angol kormány, Simon kijelentette, hogy ez már más kérdés és ezzel most nem foglalkozhatik. E beszédek közben lépett a terembe Chamberlain miniszterelnök, akit a kormány párt zajos éljenzessel, míg az ellenzék tompított püsszegéssel fogadott. Az ellenzék erősen megéljenzte a terembe érkező Atlee őrnagyot. Amikor Eden lépett a terembe, az ellenzéki képviselők felemelkedve helyecikről két percig éljenztek. Eden pár perc múlva szólásra jelentkezett és megindultságtól fátyolos hangon mondotta el beszédét.

Ellenezte Eden az Olaszországgal kezdődő tárgyalásokat

— Fájdalmas okok készítetnek személyes természetű magyarázatok elmondására — kezdte beszédét. — Elsősorban világosan kijelentem, hogy mindannyiunk végső célja és Anglia külpolitikájának legfőbb tárgya a béke fenntartása marad és annak kell maradnia. De

a béke, hogy tartós legyen, őszinte viszonyosságon és kölcsönös tiszteleten kell alapulnia.

Ha ezt elfogadjuk külpolitikánk alapjául, ebből következik, hogy mindig hajlandóknak kell lennünk tárgyalni a nemzetközi megértés előmozdítására minden országgal, tekintet nélkül azok államformájára. Bizonyos eszmecsere folyt kormányunk és az olasz kormány között a két kormány közötti megbeszélések megindításáról. Az angol kormány elvileg az ilyen megbeszélések megindítása mellett kötötte le magát, miután Chamberlain miniszterelnök Mussolini miniszterelnökkel a múlt nyáron levelet váltott. Közvetlenül eldöntendő kérdés az volt, hogy most induljanak-e meg Rómával ezek a tanácskozások?

Meggyőződésem szerint az olasz kormány magatartása az általános nemzetközi szerződésekkel szemben és különösen Angliával szemben még nem olyan, hogy indokolná ezt az eljárást.

Az olasz kormány még propagandát folytat Anglia ellen az egész világon. Kötelességet vállaltam a házzal szemben, hogy mindaddig nem indítok tárgyalásokat Olaszországgal, amíg meg nem szűnik ez a propaganda. Nem akarom most az arányilag nem fontos személyes kérdéseket hangsúlyozni, de rá kell mutatnom, hogy milyen súlyos lett volna a helyzetem, ha e tárgyalások bejelentését nekem kellett volna a háznak megtenni. Az elmúlt másfél év alatt a spanyol kérdésben folyton kudarcot vallottak erőfeszítéseink, amelyeknek célja az angol—olasz viszony megjavítása volt.

A múlt év februárjában aláírtuk az angol—olasz egyezményt és néhány nap múlva nagy olasz csapatállomány indult Spanyolországba.

Ez talán nem sérthette meg az egyezményt, de senki nem állíthatja, hogy nem ellenkezett ez az egyezmény szellemével. Az utóbbi hónapok, hetek és napok a nemzetközi egyezmények megsértésének újabb sorozatát hozták és újabb kísérleteket, amelyeknek célja a politikai döntések kicsikarása volt erőszakos eszközökkel.

A mostani helyzet szilárdságát kívánom és azt kívánom, hogy ne ugorjunk fejést a tárgyalásokba

előkészületlenül, mert tudom, hogy a siker akadályai nem hártak még el. A diplomáciának az a hagyományos módszere, hogy előkészítik a megbeszéléseket azok formásterü megkezdése előtt. Tapasztalataim arra mutattak, hogy ettől eltérni ritkán jó, de semmiesetre sem helyes, ha akkor térnünk el ettől, ha az egyik tárgyaló fél kijelenti, hogy „most, vagy soha”. Tudom, hogy a miniszterelnök és miniszterterü más nézetet vannak. Helyesnek tartják politikájukat és módszerüket. Meglehet, hogy igazuk van.

Eden ezután óriási figyelem közepette folytatta nagy beszédét.

Annak felsorolása után, hogy melyek ezek a sorozatos sérelmek, amelyek az angol külpolitikát az angol—olasz egyezmény gyengítése körül érték, Eden hangsúlyozta, hogy a mostani helyzet nagyfokú szilárdságot kíván Anglia részéről. Ezután beszédjének egy másik érdekese részletére tért át a lemondott angol külügyminiszter.

— Az elmúlt hetekben — mondotta, — egy nem Olaszországra vonatkozó külpolitikai kérdés került napirendre.

Ez a kérdés, amely az igazi ellentéteket kiptantotta a miniszterelnök között és közöttem. Kétségtelen, hogy nekem erős meggyőződésem vannak Nagybritania külpolitikai állásfoglalását illetően, de tiszteletben kell tartanom a miniszterelnök urnak hasonló erős álláspontjait ugyanebben a vonatkozásban és meg kell állapítanom, hogy kettőnk álláspontjai nem egyeznek. A nemzet érdeke, hogy a külpolitikai vonalvezetés egységes legyen és mielőbb kialakuljon a kibontakozás.

Eden beszédét a ház nagy figyelemmel hallgatta végig és több ízben résztvevő morajlással kísérte Eden bejelentéseit.

Tárgyalások kezdődnek Németországgal és Olaszországgal

Eden beszédének elhangzása után Cranborne lord külügyi államtitkár bejelentette, hogy követi a külügyminiszter példáját és lemond. Az államtitkár lemondását a ház elfogadta. Általános érdeklődés közepette emelkedett ezután szólásra Chamberlain miniszterelnök.

— Sajnálkozással vettem tudomásul — mondotta, — Eden külügyminiszter lemondását. Szükségesnek tartom, hogy részletesen ismertessem azokat az ellentéteket, amelyek ezt a lemondást eredményezték.

— Néhány nap előtt még miniszterterüaim sem sejtették, hogy Eden külügyminiszter milyen gondolatokkal foglalkozik, mert hiszen a legbarátságosabb viszony állott fent a kormány és a külügyminiszter között. Nem tudunk semmi olyan ellentét-ről, amely a külügyminiszter által követett külpolitika és a mi felfogásunk között kialakult volna.

— Az angol kormányknak Nagybritania külpolitikai állásfoglalását illetően az ország érdekében három pontból álló programja van:

1. Az angol érdekek és az angol alattvalók életének védelme.

2. A béke fenntartása és amennyiben erre befolyást gyakorolna, az ellentétek kiküszöbölése.

3. A barátságos viszony előmozdítása minden olyan néppel szemben, amely azt viszonzja.

— Ha igazán békét akarunk — nem elég, hogyha megállapodásokat létesítünk, hanem ki kell küszöbölünk azokat az okokat is, amelyek a békét veszélyeztetik.

— Bizonyos, hogy Anglia az utóbbi időben gigantikus fegyverkezést folytat a béke fenntartása érdekében. Így kell tennünk, mert reánk kényszerítették, de ezt teszi minden ország a többiek től való félelem miatt. Meg kell szüntetnünk ezt a félelmet és gyűlöletet, hogyha eredményes békepolitikát óhajtunk folytatni. Németországgal és Olaszországgal ennek a közös alappal megbeszélést kezdeményezünk. Németországgal a megbeszélések már folyamatban is vannak. Am Anglia és Olaszország viszonyát ebben a tekintetben illeti Grandi olasz nagykövet üzenetét hozott Mussolinitól a tárgyalások azonnali felvételére. Az az álláspontunk, hogy most van ennek a legfőbb ideje.

— Olaszország. — folytatta Chamberlain — több alkalommal késznek mutatkozott a tárgyalás sürgetéseinek és visszautasított a tárgyalás felvétele tárgyalások mielőbbi megkezdését. E tekintetben nem helyeseltem Eden külügyminiszter politikáját, akinek az volt az álláspontja, hogy ezeknek a tárgyalásoknak felvétele ellenkezik Anglia méltóságával. Ezek az ellentétek az Olasz nagykövet Eden és közöttem lefolyt bizalmas tanácskozás alkalmával alakultak ki. Az ugyanis az álláspontom, hogy amennyiben nem teszünk eleget az olaszok sürgetéseinek és visszautasítjuk a tárgyalás felvétele iránti kívánságukat, gyanújuk, amelyet Angliával szemben mint említettem, egy bizonyos idő óta táplálnak, megerősödik.

Ez azt eredményezte volna, hogy az angolok iránti ellenszenv nagy mértékben megerősödött volna az olasz közvéleményben és hovatovább elkerülhetetlen lett volna a háború.

Ezzel szemben Eden nem tartotta alkalmasnak a jelen pillanatot a tárgyalások felvételére.

Az volt a kívánsága, hogy szállítsa Olaszország azonnali hazájukba a Spanyolországban harcoló olasz önkénteseket, illetve nyújtson biztosítékot arra vonatkozólag, hogy az sürgősen megtörténik.

Anglia kitar franciabarát politikája mellett

— Ez ügyben, — mondotta Chamberlain, — szombatra minisztertanácsot hívtam össze és Grandi olasz nagykövetnek hétfőre ígértem választ. A minisztertanács megdöbbenve vette tudomásul, hogy Eden lemond. Minden lehető elköveztünk, hogy álláspontjának megváltoztatására bírjuk a külügyminisztert, de ez nem sikerült. Ezek után Grandi közölte velem, hogy

az olasz kormány elfogadta az önkéntesek elszállítására vonatkozó javaslatot.

Mivel ebből a nyilatkozatból úgy látom, hogy a jóindulat és jóérzés e kérdésben fennáll Olaszország részéről, kérek vagunk a megbeszéléseket megindítani s reméljük, hogy sikerül egy közös alapot teremtenünk. A meggyezés alapja természetesen csak a teljes jóhiszeműség lehet. A tárgyalások másképpen nem is vezethetnek sikerre. Nem az a fontos ugyanis, hogy tárgyalásokat kezdjünk, hanem, hogy a megállapodást végre is hajtsuk.

Chamberlain külön is megemlékezett Anglia és Franciaország jóviszonyáról Eden lemondásával kapcsolatban.

— Franciaországnak nem kell attól tartania, — mondotta — hogy Eden lemondásával romlani fog az a meleg barátság, amely a két államot egymáshoz fűzi. Én éppen olyan jó barátja vagyok Franciaországnak, mint Eden. Franciaországot és Angliát közös eszmék tartják össze, éppen úgy, mint Olaszországot és Németországot is közös világnézet állítja egymás oldalára. Rendíthetetlen hűvé és barátja vagyok Franciaországnak. Az a kérdés most, megengedjük-e, hogy a két nemzetpárt farkasszemet nézzen egymással, hogy a közöttük levő jóviszony elmérgesedjen-e, vagy pedig jóhiszeműen kezeljük az ügyet.